

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő: **VÉSEI JÓZSEF.**
Felelős szerkesztő: **BRAUN SÁNDOR.**
Kiadja: **A SZERKESZTŐSÉG.**

Egész évre 28 k., (14), 1/2 évre 14 k., (7), 1/4 évre 7 k., (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1.20 frt).
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

A kiegyezés válsága.

— A Budapesti Napló telefonjelentése.

Bécs, december 30.

(v.) Válság már van: egyelőre a kiegyezés válsága. Sokan lesznek, akik ebből azt fogják következtetni, hogy tehát kormányválságnak is kell jönnie, vagy nálunk, vagy Ausztriában. Határozottan kijelentjük, hogy mi nem vagyunk ezen a véleményen. Azt az örvényt, mely a kiegyezési probléma vulkanikus talaján megnyílt, kormányválsággal sem befőtlení, sem áthidalni nem lehet. Ama megdöbbentően komoly helyzet, mely ma előáll, mindenekelőtt nyugodt mérlegelést, lelkiismeretes átgondolást követel. Nem az folyik belőle tehát, hogy gyorsan, hanem az, hogy higgadtan és okosan vonassanak le a konzekvenciái.

Ne csodálkozzunk ennél fogva ama negatív tényen, hogy a két kormány még nem mondott le, hacsak ama reményről nem, hogy közöttük a megegyezés létrejön. Hiszen ami a ma történetek után nem sikerült, annak ezentul szinte lehetetlen bekövetkeznie. Tegnap a két kormányelnök azzal ment ő felsége elé, hogy az egyezkedés elé gördült akadályt nem sikerült leküzdeniök. Ma délelőtt a fejedelem együtt fogadta a két kormány elnökét és pénzügyminiszterét. Óráig tanácskozott velük s nyilván lelkükre kötötte, mekkora súlyt vet a kiegyezésre. A fejedelmi szónak az lett a hatása, hogy ebéd után újra felvették a tegnapi végleg eljuttatott vélt fonalat. Még egy utolsó kísérlet történt, igazán a legeslegutolsó.

A Sacher-hotel 29. számú szobájában játszódott le ez az esemény, amelynek beláthatatlanok a következményei s mely nyilván emlékezetes marad sokáig a monarchia történetében. Ötnegyed óráig volt együtt Széll Kálmán és Lukács László Koerberrel és Böhm-Bawerkekkel. Ugyanazon szállodában lakik gróf Lamsdorff, a cár külügyminisztere, aki épp most jött Bécsbe, hogy egy kifelé egységesen fellépő monarchiával megállapítsa a keleti kérdés egyik égető részletének sürgőssé vált megoldását.

A magyar és osztrák miniszterek tanácskozásaira bizonyára nem volt hatás nélkül az északi nagyhatalom képviselője jelenlétének érzése. Kettős súlyllyal kellett érezniök felelőségüket, midőn a véletlen a kiegyezés kockajátékának közeli szemléltői közé sodorta az orosz külpolitika intézőjét. Legalább a magyar kormányról apodiktikus bizonyossággal teszünk fel, hogy a sors emez intelmét megszívlelte. Széll Kálmán nem az az ember, aki meg ne értene a népek végzetének jelbeszédét s aki, ha ezt megértette, ridegen elzárkóznék előle. Mi történt délután két órától negyed négyig a Sacher-szálló 29. számú szobájában, annak nem lehetünk tudói, de egyet sejtethetünk. Ha Széll Kálmán a békés megoldás érdekében még egyszer szóba állt osztrák kollégájával, akkor komolyan akarta és kereste a megegyezést s kész

volt ez érdekből bizonyos fokú előzékenységre, mert ellenkező esetben azt felelte volna fejedelmének, hogy a magyar kormány további értekezéseknek nem cédját, sem értelmét nem látja. Vaktában feltehetjük tehát, hogy a végső értekezésnél is valamelyes előzékenységet tapasztalhatott Koerber Széll Kálmán részéről. Az eredmény mégis negatív maradt. A két kormány tagjai ma is azzal akadályt el egymástól, hogy a kiegyezés amaz akadályát, amelyen az alku hetekkel ezelőtt megrekedt, a magyar kormány ez utolsó előzékenysége után sem tudták leküzdeni. Ami azt jelenti, hogy Koerberék nem megalkudni akartak velünk, hanem kapitulációra akarták Magyarországot kényszeríteni. Az osztrák kormány csökönysége zátonyává lett a kiegyezésnek. Ez ma a helyzet képe ama perctől kezdve, hogy Koerber ma délután elhagyta Széll szobáját.

Csakugyan a legkomolyabb válságba jutott a kiegyezés, olyan válságba, amely immár holmi kormánykrisissel talán el sem intézhető többé. Fontos tünetnek tartjuk, hogy Lukács László ma délután az utolsó kísérlet meghiusulása után elutazott Bécsből. Az ő szereplése az utóbbi idők tárgyalásain arra vall, hogy a holt pont, melyen a kiegyezés megrekedt, az állami pénzügyek területén fekszik.

Még egy-zer emlékeztetünk Széll Kálmán ama többszörös kijelentésére, hogy az új kiegyezésnek a maga összességében nem szabad rosszabbnak lennie az előzőnél. Ugy lát-szik tehát, hogy miután az utolsó kiegyezés egyes részletei kölcsönös kompenzációk útján közmegegyezéssel módosították, még fennmaradt valami, aminek módosítása fejében magyar részről kompenzáció követeltetik és ez a valami, vagy pedig a kívánt kompenzáció az állampénzügyek területén fekszik. Már most, ha Lukács László felszedte sátorfáját s hazautazott, akkor fel kell tenni, hogy kit illet e kudarcért a felelősség. Annak megállapítása ma még nem időszerű. De egyet máris jelezhetünk: azt, hogy nem a magyar kormány kívánt valamit az osztraktól, s tehát nem magyar követelés vitte a kiegyezést zátonyra. Magyar részről a defenzíva álláspontját egy percig sem hagyták el. A küzdelem válságos szakában, amihez a magyar kormány ragaszkodik, az csupán a magyar érdek köteles védelme. Így hát a beállott fordulatért azok fognak felelni, akikől a teljesíthetetlen követelés eredt.

Széll Kálmán Lukács László elutazása után is Bécsben maradt még s csak holnap délután fog hazaindulni. A Lamsdorff tiszteletére adott udvari ebéd csak hivatalos oka ittmaradásának. A főök az, hogy még érintkeznie kell ő felségével, hogy bejelentse az utolsó erőfeszítés eredménytelenségét is. E hallgatásával áll be a kiegyezés akut válsága, melyből, mint már jeleztük, nem fognak elhamarkodva levonni a konzekvenciák. Ez nem jelent, nem is jelenthet újabb tárgyalásokat a két kormány közt. A magyar kor-

mánynak nincs és ma délután óta nem is lehet több tárgyalmivalója Koerberrel. Az osztrák kormányelnök még kijelentheti, hogy elfogadja a magyar álláspontot és akkor gyors és békés megoldást talál a kiegyezés válsága. Minden más esetben kínos és nehéz lesz a kibontakozás. A szabadelpvűpart ujévi üdvözléseiben észrevehető lesz az az árnyék, amely a helyzetre borul. Széll Kálmán aligha fog holnapután részletes nyilatkozatot tethetni. A szituáció olyanná lett, hogy beszámolni a beállott fordulat okairól ma még éppoly kevésbé lehet, mint rámutatni az Ariadne-fonalra, mely a labirintusból kivezet. Pedig a kiegyezés válságának minotaurusa ott csatlogtatja fogát s várja prédáját. Csak annyi bizonyos ma, hogy Magyarországon a régi embernek kell megbirkóznia az új helyzet nehézségeivel.

Koerbernek ideig-óráig bizonyos erőt ad az a nagyon halvány reménység, mely a közvetlenül ujév után kezdődő cseh-német békeltető konferencia homályából dereng elő, de komoly reményt az egyeztetés e kísérletéhez senki sem fűz: sem a németek, sem a csehek. Talán maga Koerber sem. Ausztriában tehát a khaosz állandó marad és senki sem számít olyan csodára, mely a parlament munkaképességét a gazdasági kiegyezés javára biztosíthatná. A monarchia egész sulya, a nagyhatalmi állás tehát tisztán a magyar közállapotok egyensúlyának további zavartalan fennmaradásától függ. Magyarország ma az egyedüli biztosítéka az egész monarchia sorsának. Magyarországon pedig a politikai egyensúlyt egyedül Széll Kálmán biztosíthatja. Egy magyar kormányválság menthetetlenül elsodorná nem csupán a gazdasági kiegyezést, mert a Széll-kabinet által visszautasított alku képviselőre senki sem vállalkozhatik, hanem az ország politikai konszolidáltságát is. Mert Széll Kálmán visszavonulásával feltétlenül bekövetkeznék egy bomlási folyamat, amelynek arányai és következményei beláthatatlanok lennének. Ezt jól tudják Bécsben a döntő tényezők s e gondolat fonálnál indulva fogják a kibontakozás irányát megtalálni. A tagadhatatlanul komor helyzet közepette is jó lélekkel ajánlunk hidegvért és méltóságos türelmet a közvéleménynek.

A késő éjszakai órákban telefonálta tudósítónk: Az orosz külügyminiszter tiszteletére adott udvari ebéd után Koerber osztrák miniszterelnök fölkereste Széll Kálmán miniszterelnököt Sacher-szállóbeli lakásán és vele másfélóra hosszat, esti kilenc órából tizenegyedfél óráig tárgyalt. A legbeavatottabb körökben rendkívüli fontosságot tulajdonítanak ez esteli tanácskozásnak, amelynek a kiegyezés sorsára igen jelentős következtetési lehetnek.

BELFÖLD

Wlassics rendelete. *Aradról táviratozzák a Magyar Távirati Irodának, hogy Wlassics Gyula vallás- és közoktatásiügyi miniszter leiratot intézett a román szentszékekhez, amelyben meghagyta, hogy a csabai és temesvári állami gimnáziumok román tanulóit a vallásos magyar nyelven tanítsák.* A szentszék még eddig nem hajtotta végre a miniszter rendelkezését, sőt feliratot intézett, amelyben kijelenti, hogy a miniszteri leiratot véleményadás végett elküldötte a metropolitának.

Az újv. a függetlenségi pártban. Az országgyűlési függetlenségi és 48-as párt újv. napján testületileg tisztelni fog a párt elnökénél, Kossuth Ferencnél. A párt tagjai e napon délelőtt 10 órakor gyűlekeznek az országos pártkör helyiségeiben, ahonnan 11 órakor mennek Kossuth Ferenc pártelnök lakására. Az üdvözlő beszédet a párt nevében újabb megállapodás szerint Krasznay Ferenc képviselő fogja tartani.

Válságos helyzet.

— A Budapesti Napló tudósítójától. —

Budapest, december 30.

A kiegyezés ügye válságba jutott. A helyzet tegnap óta nem tisztult, sőt nem is haladt a tisztulás felé és a sima kibontakozás reménye nemcsak nem erősödött, hanem inkább esőként a mai konferenciák során, amelyek ma eredménytelenül maradtak abban s amelyekről a következő tudósítást kapjuk:

Bécs, december 30.

A mai tanácskozások a király kabinetjében kezdődtek. Délelőtt negyed 11 órakor megjelent a Sacher-szállóban lovag Schiessl Tivadar, a felség kabinetirodájának főnöke, ki a magyar miniszterelnököt délelőtti 11 órára a Burgba hívta meg.

Széll Kálmán miniszterelnök Lukács László pénzügyminisztert és Popovics Sándor miniszteri tanácsost haladéktalanul magához kérte és együttesen megbeszélték a vita anyagát, mire Széll Kálmán miniszterelnök és Lukács László pénzügyminiszter a Burgba hajtatott. Délelőtt 11 órakor a király dolgozószobájában miniszteri tanácskozás volt, melyen a korona elnökle alatt magyar részről Széll Kálmán miniszterelnök és Lukács László pénzügyminiszter, osztrák részről dr. Koerber miniszterelnök és Böhm-Bawerk pénzügyminiszter vett részt. E tanácskozás másfél órát vett igénybe és délután fél egy órakor ért véget.

A Burgból a magyar miniszterek visszatértek a Sacher-szállóba, ahol két órakor ismét megjelentek az osztrák miniszterek és haladéktalanul tanácskozásra ültek össze Széll Kálmán szalonjában a magyar miniszterelnökkel és pénzügyminiszterrel. Délután fél 4 órakor ért véget a tanácskozás, még pedig minden eredmény nélkül.

A tanácskozás nagyon beható volt, de eredményt elérni mégsem tudtak. Lukács László pénzügyminiszter ma délután 5 órakor hazautazott Budapestre.

Széll Kálmán miniszterelnök még Bécsben marad, hogy résztvegyen gróf Lamsdorff orosz külügyminiszter tiszteletére adandó disztribúción.

Bécsből táviratozzák a *Bud. Tud.*-nak: Ma délelőtt 9 órakor 6 felsége dr. Koerber osztrák miniszterelnököt magánkihallgatáson fogadta. Az osztrák miniszterelnök a kiegyezési tárgyalások eddigi eredményéről tett jelentést az uralkodónak.

Ezután 6 felsége magához hívatta Széll Kálmán miniszterelnököt és Lukács László pénzügyminisztert, akiket dr. Koerber osztrák miniszterelnökkel és lovag Böhm-Bawerk osztrák pénzügyminiszterrel együtt másfél óra hosszat tartó kihallgatáson fogadott. E kihallgatás eredményeül tekintendő az, hogy az osztrák miniszterelnök és pénzügyminiszter ma délután 2 órakor újból megjelentek a Sacher-szállóban Széll Kálmán miniszterelnökkel a tárgyalások folytatására.

A délutáni tanácskozásról a következőket jelenti a *Bud. Tud.*:

A tanácskozások, amelyek ma 6 felsége elnökle alatt a Hofburgban a két miniszterelnök és a két pénzügyminiszter között folytak s amelyeknek célja a kiegyezési mű véglegesítése volt, délután Széll Kálmán miniszterelnök Sacher-szállóbeli lakásán folytatódta a két miniszterelnök és a két pénzügyminiszter között.

A tanácskozások, amelyek két óra hosszat tartottak, eredménytelenül értek véget. Ezzel a kiegyezési tárgyalások az idő szerint lezártnak tekintendők, anélkül, hogy eredmény volna konstatalható.

Arra, hogy a szakelődők, Popovics Sándor miniszteri tanácsos, dr. Gruber osztályfőnök és Spitzmüller miniszteri tanácsos, akik szintén megjelentek a Sacher-szállóban, bevonassanak a tanácskozásba, nem nyílt alkalom.

Széll Kálmán miniszterelnök holnapig itt marad és ma részt vesz a gróf Lamsdorff orosz külügyminiszter tiszteletére adandó udvari ebéden. Ennek következtében Lukács László pénzügyminiszter, aki ma délután Popovics Sándor miniszteri tanácsos kíséretében visszatért Budapestre, fogja holnap a képviselőházban a kilátásba helyezett tör-

vénnyajvaslatokat és ezek közt a főrendek összehívhatatlanságáról szóló javaslatot is benyújtani.

Széll Kálmán miniszterelnök előreláthatólag csak holnap este tér vissza Budapestre.

A M. T. I. felhatalmazást kapott annak a kijelentésére, hogy egy bécsi lapnak az a jelentése, hogy a magyar kormány most újra előtöltött egy követeléssel, amelyet a kiegyezési tárgyalások egyik korábbi fázisában már elejtett, vagy hogy új követelést támasztott, teljesen helytelen. Széll Kálmán miniszterelnök a tárgyalások kezdetén eloglalt álláspontját a tárgyalások mostani stádiumában is változatlanul megtartotta.

A Magyar Távirati Irodának még ezt jelenti Bécsből:

Az 6 felsége elnökle alatt ma délelőtt a főgöben levő kiegyezési kérdések ügyében tartott tanácskozást Széll Kálmán és dr. Koerber miniszterelnökök, valamint Lukács és Böhm-Bawerk pénzügyminiszter ma délután folytatták a Sacher-szállóban.

A tanácskozás, melyen a nevezett négy miniszter vett részt, lélnegy óráig tartott és nem vezetett eredményre.

Lukács László pénzügyminiszter a délutáni vonattal visszautazott Budapestre, Széll Kálmán miniszterelnök, aki részvevő a gróf Lamsdorff tiszteletére adott disztribúción, az éjjeli vonattal érkezik vissza Budapestre.

Az északa folyamán még a következő félhivatalos tudósítás érkezett:

Beavatott körökből származó egybehangzó jelentések szerint a kiegyezési tárgyalások befejezetteknek tekinthetők és a két kormánynak ma délutáni összejövlele alkalmával megállapították a tárgyalások eredménytelenségét.

Széll Kálmán miniszterelnök holnap délelőtt még résztvesz azon a reggeli, amelyet gróf Goluchowski közös külügyminiszter gróf Lamsdorff orosz külügyminiszter tiszteletére ad s csak ezután tér vissza Budapestre.

Gróf Lamsdorff Széll Kálmán miniszterelnökkel, akivel egy szállóban lakik, ma délelőtt leadta névjegyet, amit a magyar miniszterelnök délután viszonzott.

Az orosz külügyminiszter tiszteletére ma este adott udvari ebéden Széll Kálmán miniszterelnökön kívül magyar részről gróf Széchenyi Gyula 6 felsége személye körüli miniszter is jelen volt. Széll Kálmán miniszterelnök gróf Goluchowski közös külügyminiszter és báró Eudberg orosz nagykövetségi tanácsos közt ült.

A cercle alkalmával 6 felsége Széll Kálmán miniszterelnököt hosszabb beszélgetésbe vonta.

Bécsi munkatársunk éjjeli telefonjelentése így szól:

Bécs, december 30.

A *Neues Wiener Tagblatt* a kiegyezési tárgyalásokról a következőket közli holnapi számában:

A várn- és kereskedelmi szövetség létre-

A hol a pénz nem isten

— REGÉNY —

irta: JÓKAI MÓR

(13)

A bambuszkévek közé voltak tűzve a családi kincsek, egy tegez hajlított fából, pálmahánes-ideghurral, nyilak fűrésigahegygyel, balta gyöngyház-kagylóból készült pengével, kapa strombus-csigából, egy fűrészkard halormányból, egy szigony fiatal narvál orrszárvaiból, egy kiélesített furdancs csiga, ez utóbbi volt különösen az osztokodás vitás tárgya, mely fölött veszekedtek. Beszédjük csupa állatias hang volt, malacvisítás, békaümmögés, pulykaöblögetés, hiuznyivákolás, szótárogatlan buffogások, kutyakurrogás. Ezt 6k megértették egymás között. Sirás hangjait nem lehetett tőlük hallani. Pedig lett volna okuk rá. Elvesztett az egész fajuk. A szigetlakókat mind leseperte a tenger. Az életfenntartás ösztöne maradt meg náluk. Végre megosztották a hagyatékot. A fiúnak maradt a szigony, a nyilak a tegezzel, a fűró meg a kobak, a leánynak a kapa, meg a balta. Azzal elkezdtek hangosan kiabálni, mintha valakit hívogattának; a Padrone megértette: nem apát, nem anyát keresnek 6k, hanem a lámát; a kedvence állatjuk hiányzik.

Azzal futottak ki a karámból. Mi utánuk néztünk, hogy vajjon mihez kezdenek? A leány a karám előtti ligetesben kezdett el a kapájával vágkálni, a fiu pedig a nagy kerék tőhöz sietett, mely a karám előtt terült el.

A tő partján hevert egy csónak, fenékekkel felfelé fordulva s karóhoz kötve. Könnyű volt, pálmakéregből készítve. A fiatal subanc a maga erejéből fenékre fordíthatta azt. Aztán beleugrott s egy ruddal, mely a csónak orrába volt dugva, betolta azt a tőba, a sűrű sás közé. Egyszer csak nagyot sikoltott: valóságos farkasüvöltés volt. Rátalált a tőban a lámára. Belefutott az a tengerhullámba. Ekkor kitört a fiuból a zokogás. A kedvence állatját megsiratta. A visszavonult tenger az ottrekedt tavat a nyüzsgő halmöggel hagyta hátra. A menyhalak (muraenák) eleptek a láma hulláját, széles fejükkel belelurakodva s vonagló testüket, fickándó farkukkal egyenesen magasba emelve. A fiu szigonyával egy ilyen szép menyhalat keresztüldöftött s azzal kicsaklyáztott a partra, halászszákmannyával dicsékedve. Diadalmas kiabálásra odajött a leány, aki egy iszalégből font garabót hozott magával, mely meg volt töltve most kikapart igaáme-gyökérről. A leány átvette a fiutól a menyhalat s aztán azt is a garabóba tette, eltünt vele a sziklák mögé. Utána néztem. A gejzir oldalából esorgadozott alá egy vizsugár, mely egy sziklamedenében meggyülemlt; a leány a fiu segélyével ebben a forró vízben megfőzte a halat és a lisztes gumókat s aztán nenufár-levelekre elhelyezve, odahozta elénk és megkínált bennünket vele. Addig 6k maguk hozzá nem nyúltak, pedig nagyon éhesek lehettek. Mi belekóstoltunk, a többit nekik hagytuk. Nagy mohón elfogyasztották.

— Nézd: a vadembereknek jó szívük van — mondám a Padronénak. Aztán arra kértem, hogy tudassa ezzel a két gyermekkel, hogy jöjjenek fel

az én hajóhoz, én adok nekik két olyan lámát, amilyent elvesztettek.

Enek az öröme el kezdtek bukfenecet hányni.

— Mit akarsz ezzel a két vad kölyökkel? — kérde a Padrone. — Van szükségünk nekünk még két kenyérszűttőre?

— Van. Ez a sziget az 6 tulajdonuk: mi csak hűbéren birhatjuk 6 fölük. Mi itt rekedtünk; nem mehetünk a szigetről sehová. Nem is akarunk elmenni. Nekem évekre terjedő tervem van. Beültetjük a sziget lonkát a velem hozott növényekkel, kapálnok, ültetünk; a hajónkon levő háziállatokat leszállítjuk ehhez a karámbhoz, s hagyjuk éveken át szaporodni, amíg nyáj és konda lesz belőlük. Ezeknek őrizet kell: arra lesz jó a mi két ősemberünk.

— De mit szól hozzá majd a Donna?

— Örülni fog rajta, hogy missziót végezhet. Pogányokat megtéríthet, vadembereket spanyol nyelvre megtaníthat. Aztán ez a föld is táplálni fog bennünket.

— De ugy fog bennünket megvendégszolgálni, mint az őrdög a fiát: hogy enni ad, de inni nem. Víz megunk számára sem találunk sehoh a szigeten. Ha elfogy a velünk hozott ásványvíz-rakomány, szomjan veszünk el.

— Az Isten majd gondoskodik rólunk!

Ezzel elvittük magunkkal a két vad esemét, hogy általuk vezette a szigetet bejárjuk. Ösvénynek nyomra sem volt; azt elmosta mindenütt a tenger. Ellenbentömpölők, morotvák, eszincsek, vizzel tölt árkok álltak el az utunkat, a miket hosszú rudakra támaszkodva kellett átug-

hozatala körül kifejtett fázisok izgalmas drámává szüvédték, telve meglepő fordulatokkal, aggasztó akadályokkal s leküzdhetetlen látszó ellentétekkel. A tárgyalások nem vezettek eredményre s e pillanatban nem is kecsegtetnek sikerrel. Nincs kiegyezés és kiegyezési tárgyalások sincsenek többé. Széll Kálmán miniszterelnök újévi beszédében egyszerűen konstatálni fogja, hogy nem sikerült Ausztria és Magyarország közt a vám- és kereskedelmi szövetséget megkötni. Azonban ez új fordulat közepette sem szabad tragikusan felfogni a kiegyezési drámát, mert erősen hiszünk, hogy a kiegyezés végül mégis létre fog jönni. Hiszen a kereskedelmi- és vámszövetség létrejvetelében kételkedni annyit tesz, mint az osztrák-magyar monarchia életképességében és jövőjében kételkedni. A dráma legközelebbi jelenete új, talán kedvező, sőt talán a képzelhető legkedvezőbb fordulatot fogja meghozni.

Széll Kálmán ma még nem hagyta el az osztrák fővárost. Mikor jött, úgy volt, hogy a magyar miniszterelnöknek december 31-én minden körülmények közt Budapesten kell lennie. De Széll Kálmán nem megy el a holnapi képviselőházi ülésre. Itt marad, hogy résztvegyen az orosz külügyminiszter tiszteletére adandó udvari ebéden. Széll Kálmánnak és Koerbernek is közben bizonyára alkalmuk lesz jelenést tenniük az uralkodónak. Ugy lehet, hogy máról holnapra virradóra vagy az egyik, vagy a másik fél tudatára fog ébredni annak, hogy a hosszú zűrzavarba belefáradt s ez a meggyőződés meg fogja érlelni a kiegyezést.

Annai bizonyos, hogy a kereskedelmi s vámszövetségnek létre kell jönnie, még pedig hamar, s az alaposan beavatottak szerint a most kormányon lévő két miniszterelnök fogja azt megkötöni. Értethető a koronának az a fölfogása, hogy a kiegyezési műnek nem válhatik előnyére az egyik vagy a másik kormánynak, vagy esetleg mind a kettőnek lemondása és hogy a kormányválság csak növelné a politikai zűrzavart. A mostani két kormány nyilván mindent el fog követni a még fennálló akadályok kiküszöbölésére.

Bécs, december 30.

Széll Kálmán magyar miniszterelnök ma este kilenc óráig fél tízenegyig tanácskozott Koerber osztrák miniszterelnökkel.

Holnap délután minisztertanács lesz, amelynek határozatait politikai körökben a legnagyobb feszültséggel várják.

rálunk. A lapályon egész tavak voltak; még most néptelenek, semmi vízi madár nem uszált rajtuk. Csak egyszer ütötte fel előttünk az iszából ormányos fejét az óriás tekenősbéka, mely egészen támadó kedvében volt. Ezt a tenger hagyta itten. A vademberkéik hatalmas kőhajításokkal riasztották vissza a posványába. A sziget déli oldalán szomorú tájké nyílt meg szemünk előtt: egy leégett erdő. A megszentesült törzsekről itélve, hatalmas őserdő lehetett, melyet a tűzhányó ki-törése pusztított el. Hogy a sziget északi oldalán egész épen megmaradt az erdő, kolosszális pálmáival, annak egy eszeltem ki a magyarázatát, hogy az elemek küzdelme alatt a tűzhányó keleti oldala megrepedt s a kiömlő láva sülyedést okozott a kráterben, melynek következtében a félrebillent hegy torlokala egész tízszázalópát a déli oldal felé zúdította s a hegy tulsó oldalán büszkélkedő erdőt borította el tűzhamujával, olvadt érebombáival s azt csonkig leégette. „Ez pompás televény lesz árpanak, tengerinek!” mondám én a Padronénak. Ő pedig kiválasztott egy jó fekvésű hegyoldalt, ahova szőlőt lehet majd ültetni. Szőlővesszőt is hoztunk magunkkal. Az egész gazdálkodási rendszert megállapítottuk. Házi állatainknak jó tenyésztanya lesz az északi erdő. Gumós, kalászos, csöves növényeink díszlenni fognak a leégett erdő talajában. A burgonya is jól fogja találni magát őshazájában a yamsz-gyökér mellett, a cukorirok önkényt terem a lapályon; talán még kukorinát is fedezünk fel. Szántóvetők nem leszünk, mert se ökénk, se igásmarháink nincsen; de van ásonk, kapánk és izmos tenyerünk. Mienk urbérben az

KÜLFÖLD

A nőstény számar apja. Így hívják Oman Zarkunít, a marokkói lázadók ravasz vezéré, ki közönséges katona volt, de elhittette a szultánnal elégedetlen elemekkel, hogy a szultánnak a testvére, s most már a fővárost szorongatja. Az izlam korábbi prófétáinak példájára ő is valami *nome de guerret* veit föl s kedvenc állata, egy fehér szamar után elnevezte magát *Bu-Hamar*ának, ami annyit tesz, hogy „a nőstény számar apja.” A szultán, *Abdul Aziz*, 1894-ben csak főkamarsánának, Szidi Ahmed Ben Muzának a ravaszúsága folytán került a trónra, mert ez a bátyját, *Mulay Mohamed*-et illette volna. A főkamarság azonban huzongnaggy óráig eltitkolta a szultán halálát s ez idő alatt keresztül tudta vinni az akkor még csak 16 éves *Abdul Aziz*nak szultánná proklamálását. *Mulay Mohamed* nem nyugodott bele galád kijátszásába, hanem sereget toborzott, de *Abdul Aziz* megverte, s Mekinezbén szigorú fogságba vetette. Több mint valószerű, hogy a herceg már rég nincs ott, hanem a tulvilágra expedálták. Oman Zakuni azonban ügyesen el tudta hietni a marokkóiakkal, hogy ő a szultán testvére. *Abdul Aziz* azután reformatori újításaival elkieserítette a népet, akkor pedig valóságos felbőszítette, mikor nemrég egy angol hittérítőnek a gyilkosát a mecsetből huzatta ki s lefejeztette. *Mulay Mohamed*nek egykori pártja nem züllött szét, hanem folyton terjedt az ország északkeletén lakó vad berber törzsek közt s csak vezetőre volt szüksége. Most ez is van, *Bu-Hamar* személyében, aki megígérte a népnek, hogy a szultánt elkergeti, Fezet beveszi, az ottani nagy mecsetből kihozza az egyik oszlopra betalazott szent kerdőt s megkezdí az irtóháborút a hitetlenek és idegenek ellen, vagyis véghezviszi a hit e megtisztításának nagy művét.

A marokkói bonyodalom a lehető legközelebből érinti Spanyolországot, Angliát és Franciaországot. A spanyol kormány a szabadság levő tiszteket mind behívatta. Nagy előkészületeket tesz a másik két ország is. Anglia a *Bachante*, *Zanopus Victorius* és *Diana* hadihajókat Máltából már a marokkói vizekre küldte.

Magántáviratok szerint a marokkói szultán meg akart szólni Fezből de megakadályozták. A madridi lapok renkövül nagy jelentőséget tulajdonítanak annak a tanácskozásnak, amelyet a király a hadügyi és a hadiengereztési miniszterrel folytatott. Az *Infanta Isabella* hadihajón kívül más hadihajókat is tartanak készenlétben Malagában és Algezirasban. Négyezer lönyi gyalogság és két század lovasság készen van arra, hogy a ceutai és mellilali helyőrség megerősítésére elinduljon.

A *Daily Telegraph* ír: Anglia vitális földközi-tengeri érdekeire való tekintettel nem szabad ténélkül nézni, hogy valamely tengeri hatalmasság Marokkó partjain hadműveletek alapjául szolgáló területet vesz birtokába. Anglia elismeri azonban, hogy Franciaország a trónkövetelő győzelmé esetén semmiesetre

sem tűr anarkiát. Az első lépésnek tehát arra kell irányulni, hogy Anglia, Franciaország és Spanyolország között bizalmas meg egyezés jöjjön létre. Spanyolországot meg kellene bízni a rend helyreállításával, a végrehajtás kötségeit pedig a másik két gazdagabb államnak kellene viselnie.

Páris, december 30.

A Havas-ügynökség jeleuli Marokkóból: A marokkói események, úgy látszik, nem loznak nemzetközi bonyodalmakat előidézni. A rendszeren Gibraltár előtt vesztelő angol hadihajókat nem loják szaporítani. A francia cirkálóhajók az oráni kikötőben maradnak. A spanyol kormányt a francia és az angol kormány biztosítja, hogy nem szándékoznak elhamarkodottan eseketetni, hanem fenn akarják tartani a statusquot, még az esetben is, ha a most uralkodó szultán a trónkövetelő javára megkötözték trónjától.

Páris, december 30.

Az Elysée-palotában tartott mai minisztertanácsban *Delcassé* külügyminiszter közölte a marokkói francia ügyvivőktől érkezett táviratokat. Eddig a francia állampolgárokat sem nem fenyegették, sem nem zaklatták.

Tanger, december 30.

Fezből érkezett jelentések szerint a diplomáciai kar e hó 24-én *Ben Sliman* külügyminiszterrel érkezett amaz intézkedésekről, amelyek a külföldiek biztonságát érdekében teendők. Ez alkalommal figyelmeltették a külügyminisztert arra a súlyos felelősségre, mely adott esetben a kormányra hárulna. *Ben Sliman* kijelentette, hogy az idegeneknek nincs mitől tartaniuk. Ha a helyzet rosszabbra fordulna, érintkezése fog lépni a konzulokkal a teendő lépések iránt. *Bu Hamara* pretendens befolyása jelenleg *Sidi Allalig* terjed, mely Feztől 10 órányira van. Az utóbbi hely és Fez közt fekvő vidék törzseivel most tárgyal a pretendens, hogy szabad átvonulást engedjenek a fővároshoz.

Tanger, december 30.

Fezben fokozódik az ellenségeskedés a szultán ellen. A szultán egybegyűjtötte a palotában az összes előkelőségeket és azt tanácsolta nekik, hogy „reméljük” esapatanak végleges győzelmet. A felkelők elpusztították a vízvezetékot, úgy hogy *Feznek* nincs víze. Ha a kabilok délről nem sietnek a szultán segítségére, a város három napon belül kénytelen lesz magát megadni.

Tanger, december 30.

Hir szerint a pretendens husz mérföldnyire áll Feztől. Az összeköttetések Fezzel el vannak vágva. A marokkói angol követ megbizta a konzulot, hogy az angol lakosoknak és utasoknak azt ajánlják, hogy a tengerparti városokba menjenek.

Akció Venezuela ellen Szélesend van az azelett még oly nyugtalanító ügyben. Bizonyos hogy Vene-

egész sziget. A két ós földbirtokosnak, a vadfiúnak, vadleányának dézsámt foguok szolgáltani; ők most itt a király és királyné.

— Akik a birkáinkat fogják őrizni.

— No hát, ahogy a Pentateuch szerint Jákób, a királyok őse, őrizte hét estendeig lábán birkáit. Ez csak szentírás. Mózes írta.

(Az a gunymosolygó vonás a Capitano ajkszegletén még erősebb kifejezést nyert a szokottnál.)

— Sőt van másik szentírás is: legalább én annak tartom. Homér Iliásza, ahol a királyfi Páris őri a birkákat. Nemes hivatás volt az mindig. Mi agráriusok annak tartjuk, — mondá a Padrone. (Hogy ő agrárius! A tengeren!)

— De én merkantilista vagyok; tengerész! (Ezen aztán mind a ketten kedélyesen nevetünk.)

(Folytatása következik.)

A bölcsesség köve.

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —

Írta: Szabó Sándor.

Lementem a városba, ahol zsvajgott a vásáros nép.

Az egyhangú zsvajgból pedig egyszerre egy erős férfihang vált ki:

— Hahó! Féltre az utból! Jön a bölcsesség köve! Féltre! Féltre!

Az emberek mind arra fordultak, ahonnan a hang jött. Jó messze, valahol a tizedik sátonál, kétfelé vált a vásáros tömeg és sorfala között egy ember jött futva lefelé. Az kiabálta szüntelenül:

— Féltre az utból, emberek! Féltre, jön a bölcsesség köve!

Es amerre jött, az emberek mind kétfelé váltak és keskeny síkátort alkottak. De amerre már elhaladt, ott megint összecsapódott a vásáros nép és az emberek kacagva, nevetve, fejüket rázva mondogatták:

— Bolond!

Most már közvetlenül előttünk is szétrált a tömeg és abban a pillanatban egy fényes, ragyogó, csillogó golyóbis gurult el lábunk előtt. Nyomában egy bozontos, szürkés-vörös szakállú ember borzas szemöldökkel, arcába csapódó vörös hajjal. Ruha nines rajta egyéb, csak egy piszkos, rongyos kék ing és bokáig érő, piszkos, fehér vászonnadrág. Meztelen lába csupa sár. Vagy három lépésnyire szaladt a fényes golyóbis után és torkszakadtából kiáltotta:

— Féltre, emberek! Féltre! Féltre! Jön a bölcsesség köve!

Es nem akadt senki, ki utjába állt volna. Az emberek mind meglepődve félreálltak és csak amikor elszaladt mellettük a furcsa ember, csodáltak fel a meglepetésből és szánakozva is, gunyosan is mondogatták:

— Bolond!

A vásárnak vége.

Fönn a hegy ormán még látszik a leáldozott nap biboros vízfénye. Es ott a biborfény kellő közepén, fekete fölteként, mozdulatlan ül a vásáros nép bolondja, fejét a két tenyerébe hajtja és nézi, nézegeti a bölcsesség kövét, amely ott hever előtte a földön és a nap utolsó sugarában még fényesebben ragyog, mint nappal, a zsvibongó vásáros nép között.

— Add nekem a bölcsesség kövét!

A vörös ember rám vetette villogó szürke szemét.

— Te othlyagtyad a vásáros népet?

zuela kiegyezik a szövetséges hatalmakkal, csak az a kérdés, hogy mily időtök a. Amit Anglia és Németország követelnek, nem is oly sok, mint az ember a nagy akció után várta. A *Morningpost* szerint: Anglia és Németország ma közzölte a washingtoni külügyi hivatalai azokat a feltételeket, amelyek mellett hajlandó beleegyezni a venezuelai kérdésnek békebírósg útján való eldöntésébe. Hír szerint Németország 300.000 dollárt és teljes megkövetést követel, ellenben Anglia hajlandó a megkövetésről lemondani s csak 40.000 dollárra tart igényt.

Washingtonban *Castro* nyilatkozatait várják. A külügyi hivatal *Bowen* utasította, hogy a dolgot most maga vegye a kezébe és állapítsa meg, hogy milyen részletek kerüljenek a jegyzőkönyvbe, amelyet fel kell venni. mielőtt a kártérítési követeléseket a választott bíróság elé terjesztik. *Bowen* ebben a dologban kizárólag mint Venezuela megbízottja jár el. A külügyminiszternek hivatalnokai mindenütt azt a felhívást igyekeznek terjesztani, hogy működésük a jelek összehozásával megszűnt. Valószínű, hogy *Bowen*, mint Venezuela képviselője meg fog jelenni a Washingtonban összehívott bizottságban, amely a jegyzőkönyvet össze fogja állítani.

Az orosz külügyminiszter Bécsben.

Budapest, december 30.

Gróf *Lamsdorff* orosz külügyminiszter tegnap este 7 óra 20 perckor érkezett Bécsbe. Fogadására megjelentek a pályaudvaron gróf *Kapnist* bécsi orosz főkonzul, *Kudrjavszov* államtanácsos, bécsi orosz főkonzul a nagykövetség és a főkonzulsg tagjaival, *Fonton* volt bukaresti orosz követ, *Fomanov* bécsi bolgár ügyvivő. A miniszter rövid beszélgetés után a nagykövettel a *Sacher*-hotelbe hajtatott, ahol egész este csak gróf *Kapnist* látogatását fogadta, akivel hosszasan tanácskozott.

Az orosz külügyminiszter a mai délelőttöt a *Sacher*-szállóban levő lakosztályában töltötte, ahol senkit sem fogadott. Több orosz ur megjelent a szállóban és a vendégeknyvb írta be a nevét. A belga és a svájci követ leadta névjegyét. Háromnegyed 11 órakor gróf *Lamsdorff* a külügyi hivatalba hajtatott, ahol egy óra hosszat tartó látogatást tett gróf *Goluchowski* külügyminiszternél, akivel egy óra hosszat tárgyalt. A hadügyminiszteriumból gróf *Kapnist* nagykövethoz hajtatott villásreggelire, onnan pedig háromnegyed 2-kor a Burgba, ahol 6 felsége kihallgatáson fogadta. Gróf *Lamsdorff* a királynál való kihallgatása után, amely alatt 6 felsége személyesen adta át az orosz miniszternek a *Szent István-rend* nagykeresztjét, visszatért szállására, ahol hosszasan tanácskozott gróf *Kapnist* orosz nagykövettel. Délután 4 óra után a gróf meglátogatta *Ferenc Ferdinánd*, *Ottó*, *Ferdinánd Károly*, *Lajos Viktor*, *Jenő* és *Rajner* főhercegeket. A nap folyamán sok előkelőség leadta a miniszternek névjegyét, közöttük gróf *Szechenyi* Gyula, a király személye körüli miniszter és *Nerimán* khán perzsa követ. Holnap a gróf

*Goluchowski*knál reggelizik, ebédre pedig *Ferenc Ferdinánd* főherceg vendége lesz. A gróf az eddigi rendelkezés szerint újév napján délelőtt 9 órakor utazik el Bécsből.

Bécs, december 30.

A délután folyamán a következő személyiségek adták le névjegyeiket a *Sacher*-szállóban gróf *Lamsdorff* részére: Gróf *Goluchowski* külügyminiszter, *Koerber* miniszterelnök, *Witte*, *Hartel* miniszterek, dr. *Schiessl*, a kabinetiroda igazgatója, az olasz nagykövet és a diplomáciai kar több más tagja. Este hat órakor a *Hofburgban* ebéd volt, amelyen jelen volt gróf *Lamsdorff*, *Savinski* titkárral, gróf *Kapnist* orosz nagykövet és az orosz nagykövetség tagjai, gróf *Goluchowski* külügyminiszter, *Szell* és *Koerber* miniszterelnökök, *Fritsch* hadügyminiszter, gróf *Szechenyi* 6 felsége személye körüli miniszter, *Schiessl*, a kabinetiroda igazgatója, *Lützeon* és *Mérey* külügyminiszter osztályfőnökök és a legfőbb udvari méltóságok. O felsegtől jobbra gróf *Lamsdorff*, aki már a *Szent István-rend* nagykeresztjét viselte, továbbá gróf *Goluchowski* és *Szell*, balról pedig gróf *Kapnist* és *Koerber* ültek.

Belgrád, december 30.

Az orosz külügyminiszter tiszteletére adott udvari ebédén sem a király, sem gróf *Lamsdorff* egyetlen szóval sem beszéltek politikáról. Gróf *Lamsdorff*, aki a királynál jobbra ült, saját magáról és családjáról társalgott *Draga* királynéval. Az ebédén jelen volt diplomatákkal sem beszél politikáról gróf *Lamsdorff*.

Ebéd után a német követ azzal a kérdéssel fordult a királyhoz, hogy vajon mi a célja a gróf társalgásának. *Sándor* király azt válaszolta, hogy a macedon-kérdés hozta Szerbiába a grótot. A német követ erre egyenesen, minden himezházamozás nélkül azt kérdezte a királytól, hogy nem érintette-e a szerb trónöröklés ügyét a külügyminiszter. A király nagyon szárazon csak ennyit mondott: nem s azzal hátat fordított a német követnek.

Berlin, december 30.

A *Vossische Zeitung* gróf *Lamsdorff*knak gróf *Goluchowski*val készülő konferenciáról így ír:

Az érdekszféráknak a Balkánon való fölosztása annyit jelent, hogy Ausztria lemond a legfontosabb keleti kérdésekben a köremüködésről. Ez a visszavonulás a köpenye annak az intim megegyezésnek, amelyről Oroszország Ausztriát a keleti kérdések intézéséről félretolja s annyit jelent, hogy gróf *Lamsdorff* fényes győzelmet aratott *Goluchowski* fölött.

A *Neueste Nachrichten* szerint gróf *Lamsdorff* Szófiában és Belgrádban Ausztria-Magyarország dolgát intézte el s semmi alapja nincs annak a hírlésnek, hogy az orosz külügyminiszter, az 1897-ben létrehozott megegyezést ment megszüntetendinek kiterjeszteni.

Frankfurt, december 30.

A *Frankfurter Zeitung* közi: Gróf *Lamsdorff* hívására *Cserbatski*, a konstantinápolyi orosz nagykövet-

ség titkára Bécsbe utazott. *Cserbatski*ról politikai és diplomáciai körökben az a vélemény, hogy a *legalapabb ismerője* a macedon-kérdésnek s így nyilvánvaló, hogy gróf *Lamsdorff* az osztrák-magyar monarchia közös külügyminiszterével való tárgyalások során felveti a macedon-kérdést, a mikor is szüksége lesz *Cserbatski*ra.

Szófiából és Belgrádból egybehangzóan jelentik, hogy gróf *Lamsdorff* rendkívül zárkózott volt, s a macedon-mozgalom vezetői semmiképpen sem tudták a grófhoz férközni.

Szófia jelentések szerint gróf *Lamsdorff* a bolgár fővárosban kizárólag a fejedelem és a miniszterek által inormáltta magát a helyzetről. Sem a bolgár pártok vezembereit, sem a macedonok fejeit nem fogadta. A gróf kijelentette, hogy a macedon zavargások és a bolgár bandák betérései megakadályozzák Oroszországnak és szövetségésársának minden akcióját Macedónia érdekében. *Lamsdorff* titkára a sajtó valamennyi képviselője előtt ismételte, hogy *Lamsdorff* szerbiai missziójával nagyon meg van elégedve és reméli, hogy Bulgáriából is hasonló benyomással fog távozni, továbbá, hogy semmi kész tervet nem hozott magával és hogy a macedon-kérdés felől csak Bécsben fognak dönteni az anyag megvizsgálása után.

Berlin értesülés szerint gróf *Lamsdorff* célja Bolgáriában és Szerbiában az volt, hogy rábírja a szófia és belgrádi kormányt, hogy nyugodt maguktartásával megkönnyítsék Oroszország akcióját, miután a pétérvári kormány már kezébe vette a macedon-kérdést.

HIREK

Szilveszterkor.

Hajrá! Vidám dal zengje át az éjet,
Csengjen pohár, vak mámor lépjen el,
Még csak néhány perc... Es a régi évet
Feledjük el, többé nem érdekel.

Ahogy volt, úgy volt!.. Múlt napoknak álma
Fagy elbukotté, vagy szerelmesé.
Előre zúg csak az idők futása,
Vágjunk vígan a jövőnd elé.

Nő az idő és véle mi enyészünk,
De bátor szemmel csak előre nézzünk,
Mi jó jöhet az elmúlt rossz után.

Föl a pohárral... Emeljük magasra,
Idők mulását senki se sirassa,
Nem az idő, mi múlnék el csupán!

P.

— Otthagytam, hogy elkérjem tőled a bölcsesség követ.

Rideg, fagyos kacagás felelt szavaimra. Ugy tetszett, mintha az erdő kacagna.

— Ki kacog?

— En — felelt a vörös ember és csak most láttam, hogy egész melle, hása reng a kacagástól. De az arca merev, mozdulatlan maradt.

— A kő ragyogása esalt ide? Kereskedni akarsz velem, ugy-e? Rossz portéka, nem fogsz nyerni rajta.

Szívetem összeszorította a fájdalom e keserű szavakra.

— Nem vagyok kufár.

A vörös ember szemében mintha megvillant volna valami.

— Hát akkor minek neked a bölcsesség köve?

— Lelkem nyugalomra vágyik. Befeléiradt már a kétség gyötrelmeibe. Nem akarok többé vakon botorkálni, mert minduntalan elbotlom. Látni akarok! Látni akarok tisztán és a te köved oly fényes, oly ragyogó világosságot áraszt! Add nekem a te fényes követet!

A vörös ember szuró pillantást vetett rám.

Aztán ridegen mondta:

— Vedd!

Mohón lehajoltam és felkaptam a ragyogó követ. De abban a pillanatban el is hajítottam magamtól, hogy messzire elgurult, mignem egy kőszikra ütdött. Ott egyet-kettőt fordult még, aztán megállt!

A vörös ember megint elvette magát, de arca most is merev, mozdulatlan maradt.

— Nem kell?

Magborsandam egész valomban.

— Hideg, mint a jég.

As öreg gunyoson nézett reám.

— Kezéd még nem szokta meg. Ha magad gyurtad volna, mint én, nem éreznéd ugy a hidegét.

— Magad gyurtad?

— Magam.

Aztán fagyos nyugalommal kérdezte:

— Meg akarod tanulni te is?

Kérve-kértem:

— Taníts meg rá!

A vörös ember felkelt ültéből és csak annyit mondott:

— Jer velem!

Es megindult lefelé a hegy tulsó lejtőjén. Némán követtem. Kopár sziklák között vitt az ut. O egyenesen, biztosan lépett, én hol négykézlük kapaszkodtam, hol elbotlottam egy kőbe vagy beleakadtam a repkényi kusza indába vagy elcsusztam a sikos fűvön. Mikor odaértünk, ahol a ragyogó kő megállt, lehajolt és fölvettem.

— Messze van még? — kérdeztem félénken.

— Csak kövess! — szólt, vissza se fordulva.

Egyszer csak megállt.

— Itthon vagyunk.

A hegy oldalában egy barlang szája tátongott felénk. Az oduból hideg szél jött ki, hogy megrázkódtam egész testemben.

— Itthon vagyunk, — szólt még egyszer és egyenesen a barlang szája felé tartott.

Csak most vettem észre, hogy a barlang nyílása fölött valami irás van. Örmötán, darabos, nagy betűk. Nagynehezen kibetűztem:

OMNIA IAM VIDI MALA

— Nem félsz? — kérdezte vezetőm hátrafordulva.

— Leszedtem minden erőmet és határozottan feleltem:

— Nem!

— Akkor jöjj utánam!

Szólt és eltűnt a barlang nyílásában. Egy pillanatig haboztam még, aztán elszántan követtem. Hosszu, tekervényes uton vezetett. A sötétben a ragyogó kő világított nekünk. Itt láttam csak igazán egész ragyogó pompájában. Zöld, piros, sárga, kék színek ezernyi árnyalata ragyo-

gott benne és tüze bevilágította az egész barlangot.

Egyszer csak megállt vezetőm.

— Itt a műhelyem.

Körülnéztem. Es amerre néztem, mindenütt nagy, négyzögű gödröket láttam és mindegyik gödrőben valami agyagszerű anyag volt.

— Mi ez?

— Sár! — felelt amaz és a barlang mélyéből komoran ismételte a visszhang:

— Sár!

— Es ebből gyurtad a bölcsesség követ?

— Ebből, — szólt és lehajolt az egyik gödrő fölé és belemarkolt.

— Ez az irigység!

Azzal felém nyujtotta markát. Sárgásszínű agyag volt benne.

— Sok bajt okozott már oktalanságával a világon.

Azután sorra mutatta a többi gödröket. Mindegyikben más-más színű sár volt. Mind-egyikből felkapott egy marékot és felém tartotta.

— Ez az álszemerem... Ez a tudákos-ság... Ez a hiúság... Ez a féltékenység... Ez a tudatlanság... Ez az álszentsékedés... Ez a kapzsiság... Ez itt a fukarság... Ez a kéjvágy... Ez a hazugság...

Végtelmen sora volt ott az emberi bűnöknek és gyarlóságoknak. A vörös ember azonban nem unta meg, nem fáradt bele. Magmutatta mindegyiket és mikor a végére értünk, nagyot kacagott.

— Szép kis gyűjtemény, ugy-e?

Hideg borzongás futott végig rajtam.

— Szörnyűség!

— Szörnyűséges dolgok, az igaz, de a bölcsesség követ csak ezekből az anyagokból lehet

Budapest, december 30.

BUDAPESTI NAPLO. December 31-én új előzetes nyílik a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előzetése ezen a napon lejár, megítáztatásnak a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

Az udvar Budapesten. A király kíséretével február 4-én vagy 6-én érkezik hosszabb tartózkodásra a fővárosba. Bécsben január 7-én és 23-án udvari bálók lesznek. A budai királyi palota kertészeti igazgatósága felszólítást kapott, hogy február elsejéig kellő mennyiségű virágdíszről gondoskodjék, amelyeket a február 7-én s 20-án vagy 23-án a palotában rendezendő udvari bálók alkalmával felhasználhassanak. A király közel hat hetet tölt körünkben s ez idő alatt megtartja a rendes hétfői és csütörtöki kihallgatásokat is.

József Ágost főherceg beteg. József Ágost főherceg a napokban erősen megbűlt s vasárnap óta a szobát kénytelen őrizni. Epp ezért nem is jár ki a honvédelvossági kaszárnyába a rendes gyakorlatokra.

Edvárd király a Rivierán. Londonból jelentik, hogy Edvárd angol király március elsőjén a Rivierára utazik. Camesbe megy, de nem a városban, hanem jachtján fog lakni.

A szász király betegsége. A szász király állapota eléggé aggodalmas. Már régóta betegeskedik, s baját bizonyára súlyosította az a nagy lelki rázkódás, mely a trónörökösne esete olytán érte. A ma érkezett drezdai távirat szerint állapota ugyan nem változott, de figyelmet érdemel, hogy Curschmann lipcsei egészségügyi tanácsos ma estére Drezdába érkezett, hogy részt vegyen a király állapotát fölött tartó konziliumon. Etvágya és ereje nem kielégítő, s ezek igen számbaveendő körülmények a király aggodalmát tekintve. — A berlini udvarhoz rossz jelentések érkeztek az agy szász király állapotáról. György király nagyon elgyöngült s ereje állapotát csökken. Ugy mondják, hogy az udvari orvosok komolyan aggodódnak a király életéért. A legutóbbi események nagyon megrendítették György királyt, aki egyáltalán nem kelhet fel az ágyból.

Újvén a királyi palotában. Az újvén üdvözlések átvétele alkalmából holnap, szerdán gróf Apponyi Lajos magyarországi udvarnagya és neje, született gróf Scherr-Thoss Margit palotahölgy fogadást tartanak a királyi palotában. A fogadás esti 8 órától 10-ig tart s arra ma Bécsből megérkeztek a megfelelő számú ajtónállók s a szolgaszemélyzet.

Roosevelt megsebesült. Londonból táviratoznak: A Daily Mailnak jelentik Washingtonból, hogy Roosevelt elnök bal szeme fölött kissé megsebesült. Hír szerint Booz tábornokkal való vívógyakorlat közben érte a sérülés.

összegyűrt. És én összegyűrtam. Fáradhatatlanul összehordtam ezt a sok piszkot, hogy meggyurjam belőle ezt a ragyogó követ, amelyre olyan nagyon áhítozol.

Azzal felém nyújtotta a fényes követ.

— Akarod?

Borzongva visszahúzódtam a kinyújtott kéz elől.

— Nem bírom... olyan hideg...

A vörös ember vállát vonogatta.

— Jól van, gyurd meg magad a te bőlecséd követ, akkor meg fogod szokni az érintését. De előre megmondom, ugy fogsz járni, mint én.

— Hogyan?

— A sok gyúrással, csiszolással kapsz egy ragyogó gyémántot, amely csalogatni, csábítani fogja az ilyen magad fajta embereket. De neked nem fog benne örömet teleni.

Bátoratlanul szóltam közbe:

— Talán bele kellene keverni valamit, ami melegebb teszi, hogy ne csak ragyogjon és világítson, hanem melegítsen is.

A vörös ember összehúzta borzas szemöldökét és bosszusan dörmögött:

— Ha lehetne!

Egyszerre legyűrtem a bátoratlanságot, amit ezzel a különös emberrel szemben éreztem.

— Tudok valamit, ami melegebb teszi a bőlecséd követ.

A vörös ember kíváncsian nézett réám.

— Mi az?

— A szeretet.

A vörös ember arca valósággal eltorzult erre a szóra. Vére arcába szökött, szeme rémesen megvillant. Aztán kijettette kezéből a ragyogó követ és hátratámaszkodott, hogy szinte beleütközött a barlang falába. És ahogy odadött, kinyújtotta a kezét, görcsösen szétfeszítette ujjait és mislalt ujjaival belemarkolt szürkés-vörös hajába, hőrögvé ordított bele a barlang mélyébe:

— De hol vegyem? Hol vegyem?...

— **Ottó főherceg balesete.** Bécsből jelenté tudósítónk telefonon, hogy Ottó főherceget tegnap délután Schönauuban, Vöslau mellett levő birtokán baleset érte. A főherceg egy fejszével lákat vágott ki s éppen egy terebélyes hársat akart kiűteni, amikor a fejsze levált a nyeléről és belevágódott a főherceg ballába. A sebet hamarosan bekötötték s aztán Ottó főherceg visszatért Bécsbe, ahol az orvosok újabb kötséget alkalmaztak. Egyelőre a főhercegnek ágyban kell maradnia.

— **Bartók Lajos állapota.** Bartók Lajos, a nagybeteg költő állapotában ma éjszakáig semmi jelentős fordulat nem állott be. A beteg egyformán rosszul van, bár ma este kissé jobban érezte magát s egy ideig aludt is. Állapota mindamellett válságos. Orvosai, dr. Inczédy Béla tanár és dr. Ulrich Gyula segédorvos naponta többször is meglátogatják s dr. Arányi, a költő háziórvosa is gyakran felkeresi betegét.

— **Beteg képviselő.** Dr. Hortoványi József orsz. képviselő, a Magyar Állam főszerkesztője két hét óta influenzából eredt súlyosabb betegséggel szenved s fölötté ma orvosi tanácskozást tartottak. A beteg, mihely állapota engedi, Dévidékre utazik.

— **A remegő szultán.** A török szultán fél, hogy merényletet követnek el ellene. Ebbeli félelme az utóbbi időben oly nagy, hogy az elfogatások az Yildiz-kioszkban — mint Konstantinápolyból jelentik — napirenden vannak. Az utóbbi napokban több mint száz személyt, köztük sok előkelő rangú, tartóítottak el ily módon. A hírek Fuad basa erőszakos haláláról nem igazolódtak be, az azonban tény, hogy palotájában fogva tartják.

— **Gróf Nákó Kálmán meghalt.** Abbaizából táviratozta tudósítónk, hogy gróf Nákó Kálmán, a főrendiház tagja ma délelőtt rövid szenvedés után meghalt. A 81 éves korában elhunyt öreg főúr ismert alakja volt politikai közéletünknek és tisztelt tagja a képviselőháznak, ahol két országgyűlési ciklus megnyitására koronközi szerepet vitt. Az utolsó általános választáson már nem lépett föl és a főrendiházban foglalta el helyét, amely őt a census alapján megillette. Torontálvármegyében több jótékony és kulturális intézmény alapítása fűződik nevéhez. Szenvedélyes sportsman is volt és különösen a kocsi-sport terén vált ki, amelynek még késő agykorában is bámulatos kitarással hódolt.

Nákó Kálmán 1822. február 22-én szü. élet. Mint torontáli nagybirtokos, a vármegyében virilista volt. Már nagyatya, gróf Nákó Kristóf sokat buzgólkodott a hazai mezőgazdaság emelés érdekében. Nagyszentmiklósi uradalomban 1799-ben földmívelés-iskolát a'apított, amely az ötvenes évekig fennállott, de az urbéri átalakítások olytán megszünt. Gróf Nákó Kálmán 1864-ben új életre keltette ezt az iskolát és gazdag javadalmazással biztosította fennállítását. 1842-ben nőül vette dobokai Gyertyánffy Bertát, a mult évtizedek egyik legzenialisabb és legműveltebb hölgyét, aki nemcsak elismert zongoraművész nő volt, hanem a festészet terén, különösen a nemzeti típusok megkapó fellegása által, annyira remekelt, hogy egyik képe, a cigányról, a bécsi műtörténelmi múzeumban talált helyet, Gróf Nákó Kálmán csak 1852-ben, neje halála után lépett a közpályára. Az ő érdeme az Aranka-csatorna-társulat megalakítása, amely Torontálban a maga nemében utórsó volt. Nagyszentmiklóson neje emlékére és neve alatt 40 ágyra való kórházat, Pusztá-Pogányon pedig száz tanuló számára mintaiskolát alapított. Nagyszentmiklósi birtoka a magyar Alföld mintagazdaságát közt kiváló helyet foglal el. A főrendiháznak már 1861-ben tagja volt. 1887-ben a nagyszentmiklósi kerület országgyűlési képviselője lett és azóta tizenöt éven át képviselte e kerületet. A szabadelvűpártiak volt híve s tagja a pénzügyi bizottságnak. Életének utolsó éveiben családijával meghasonlott, amely őt gondnokság alá akarta helyezni. Az öregur akkor már nagybeteg volt s erőteljes alakját megtörték az aggkor gyötrelmei. Nehány hete Abbaizába menekült a zord tél elől s onnan jelentik most halálát, amely széles körökben mély megilletődést fog kelteni.

— **Ötözor korona a Gyermek-Othonnak.** A budapesti Erzsébetvárosi Kör választmányja tegnap ülést tartott Morzszányi Károly országgyűlési képviselő előklésze mellett és ez alkalommal Ehrlich G. Gusztáv indítványára elhatározták, hogy a Gyermek-Othon céljaira 5000 koronát adományoznak.

— **Református istentisztelet.** Az 6-budai református templomban az évszór istentisztelet e hó 31-én esti 6 órakor lesz.

— **Verekezés a francia tengerészeti minisztériumban.** Egy párisi telegramm jelenti hogy nacionalista körökben elterjedt hírek szerint Gervais tengerenagya, akit nemrég nyugalmaztak, becsületotagást tett a tengerészeti minisztériumban és eközben közölte Tissier, Pelletan miniszter iradolónöke között botrányos jelenet történt. Szóváltásra került köztük a sor és Tissier Gervais ököllel össze-vissza verte s aztán kidobta szobájából.

— **Szegény lányok.** Azok a lányok, akik a legbelsőbb nékülözésekkel küzdve sok munkával elkészülnek valamely kenyérkereső pályára s aztán egyszerre csak künn találják magukat az életben, tapasztalják, hogy a boldoguláshoz nem elég a jó diploma. A küzdelema kenyérért könyörtelen és durva. Iszonyuan verekszenek érte az emberek s csak természetes az, hogy ebben az ökölharcban a káros fél a nő marad. S a kenyér kérdésén kívül is egész esomó méltánytalanságnak vannak kitéve szegények. Különösen a teljesen egyedül állók, akikkel szemben a lovagias férfi bizvást hitvány lehet. Nem kell attól félnie, hogy a feje bujdra csap egy erősebb ököl. A nőben — csodálata, de így van — született ellenséget lát a férfi. Féltekenyen lesi az előnyomulását azon a téren, amelyen ez ideig csak férfi kereshetett kenyeret s napirenden van a pletyka különösen az olyan lányokról, akik valamely irodában az irógépet kopogtatják vagy silány fizetésért pénztárosi, ellenőri tisztet teljesítenek. A férfi átveszi a hirhordó asszony szerepét és sok hazug gyanasítás, becsülettiprás forrását férfiemberben lehetne fölitalni, ha végig tudna menni az ember az azt mondják fonalán. Van aztán a szegény kenyérkereső lányoknak olyan bántalomban is részüik, amelynek egyszerűen csak azért esnek áldozatul, mert gyöngék. A brutalitás kész prédát lát bennük. A gyáva brutalitás, amely akkor tör ki az ember-állatból a legvehemensében, ha nem kell attól tartania, hogy visszautik az útést. Ilyen esetet olvasunk egy pécsi lapban. A rác-petrei Sebestyén József hentesmesternek a kis fia dagadt fejével ment haza és azt mondta az apjának, hogy azért dagadt meg a feje, mert a tanítónő megverte. Ennek a nagy verésnek híre ment a faluban s a tanítónő is meghallotta — s mivelhogy az egész meséből egy szó se volt igaz, elment a henteshez, hogy tisztázza magát. Az azonban meg se hallgatta, hanem amint a szobájába lépett, rárohant, földre teperte, rugta, verte, míg eszméletlenül nyult el a földön. A tanítónő, mikor magához tért, hazavánszorgott, aztán bement Pécsre az orvoshoz. A sérülések olyan súlyosak, hogy körülbelül öt-hat hét teik bele abba, míg fölkelhet az ágyból. Az orvos meglátogatta künn a falun is s ha már ott volt, hát egy kis vizsgálatot tartott a dagadtfejú gyerek dolgában. Egy iskolásgyerek se tudott semmit arról, hogy a tanítónő (Pserhofer Mária a szegény leány neve) megverte volna a gyermeket s végül a hentes cseméje is bevallotta, hogy a szánkóról fordult le s ebben a balesetben sérült meg. A verés törtérlését csak kitalálta. A vitét henteset majd érdeme szerint megbünteti a bíróság, de ez semmit se változtat a tényen, hogy a szegény, egyedülálló, kenyérkereső utait leányok szomorú a sorsa. — Ugyancsak Pécsen egy Hirschfeld nevű sórgyáros kénytelen megvédeni a rágalom ellen egy leányt, aki hét esztendeig becsülettel, szorgalommal szolgált a vállalatát. A leány kilépett az irodából. A maga akaratából, de a város meglett a pletyka mocksával s mindenki valami különös okát tudta adni a leány távozásának. Erre aztán megszólalt a főnöke, aki a legkompetensebb arra, hogy elbirálja annak a leánynak az erkölcsait, aki hét esztendeig tisztességes, derék hivatalnokna volt s megmondja magyarán, hogy koholt ráfogás minden olyan híresztelés, mintba ő becsátotta volna el Matild kisasszonyt. — Hát persze, hogy az. Hanem Matild kisasszony kenyeret keresett, talán olyan darab kenyeret, amit más szerett volna megenni s ez elég ok arra, hogy rárontson az erkölcsére a teletelenség nélküli pletyka. Az egyiket megverték ököllel, a másikat rágalommal. Szegény lányok.

— **Jelvény a közigazgatási tisztviselők számára.** Erdekes eszmét vetett föl és közölt a vármegyékkel Maros-Tordamegye alispánja. Azt indítványozza ugyanis, hogy a vármegyék adjanak minden választott tisztviselőjüknek nemzetiszínű kokárdát. Az átrát ugy terzei ezt a kokárdát, hogy az nemzeti színű szalagból és a magyar címerpajzs összetételéből álljon. A kokárdát arval indokolja meg Maros-Tordamegye alispánja, hogy az ilyenfajta jelvény nagyon hozzájárul ahhoz, hogy a magyar államegység külsőleg is jobban érvényre jusszon. Tervezi pedig ugy ezt az újítást, hogy a megyei tisztviselők csak hivatalos órák alatt továbbá kiküldetések, kiszállások és a felelkek való tárgyalás közben köteleztesseken a jelvény viselésére.

— **Ováció.** A komárommegyei csúri rabbikerület választmányja december 28-ikán megtartott közgyűlésén Sussman Viktor rabbinak, tízevi működése alkalmából a vallás, a haza érdekében kifejtett buzgó tevékenységéért elismerését és nagybecsűlését jegyzőkönyvileg fejezte ki. Az ülés után az ünnepléshöz küldöttség ment mely a kerület ragaszkodását és nagybecsűlését fejezte ki.

— **Megörült képviselő.** Zágrábból táviratoznak, hogy Kietá József országgyűlési képviselő, nagybirtokos megörült. Beszéli, hogy Kietá az utóbbi időben nagyon sokat vesztett a tőzsdén s e miatt való bánatában zavarodott meg elméje.

— **Még egy szerelmes királylány.** A királyok házaiba beleugrott a szerelm. Még javában érdeklődünk a szász trónörökös szerelmi ügye és Lipót Ferdinánd főherceg dolga iránt s máris megérkezik egy újabb szerelmi regény első fejezetének híre. Egy londoni telegramm meséli el, hogy Edvárd király Viktória nevű leánya bele-szeretett Chamberlain Austinba, a híres miniszter fiába. A királykisasszony nem tud élni szerelmese nélkül és sürgeti a házasságot. Alexandra királyné rokonszenvezik a szerelmesekkel, de a király halála sem akar a házasságról, esze ágában sincs leányát hozzáadni a birminghami boltos (így nevezi gúnyosan a király Chamberlaint) fiához. Előkelő londoni körökben, ahol már régóta suttognak a dologról, nagy érdeklődéssel várják az idilli fejleményeit.

— **Az Újságírók Egyesületének újjeve.** A Budapesti Újságírók Egyesületének tagjai nem holnap, hanem január 1-én, esztendőnkön délután 4 órakor fogják az egyesület elnökét. Vészi József országgyűlési képviselőt az új alkalmából üdvözölni. Az újjevi tisztelgés az egyesület helyiségében. (Kerepesi-ut 17. I. em.) lesz.

— **Petőfi barátja.** Tyroler Józsefnek, a szabadságharc hírneves rézmetszőjének fivére, Tyroler Salamon negyvennyolcas honvéddhadjagya, Szilveszter estjén 78 éves korában ünnepli meg aranylakodalmát. Tyroler Józseftől származik Petőfinék egyetlen hű arcképe és ugy ő, mint az ünneplő Tyroler Salamon a költővel benső baráti viszonyban állottak. Alkalmoszerűnek tartják lelemleni azt a levelet, melyet Petőfi Tyroler Józsefhez németül írt s melyben értesíti, hogy szakállát megnövesztette, tehát szakállal rajzolja le. A levél, amelynek eredetijét a Nemzeti Múzeumban őrzik a következőképpen szól:

Fest, 24. nov. 1847.

Lieber Herr von Tyroler! Es ist mir Leid, dass ich ein eigener Person kann nicht Sie besuchen: ich bin krank, wie der Teufel Wenn mein Brief nicht zu spaet kommt, so haben sie die Güte das Bart mir so machen, wie ich habe gezeichnet hier auf diese Bild manu propria, weil so hab lassen van den Bart in die neuere Zeit. Aber sonst machen Sie nichts nach von diesem Bilde und am wenigsten die Nasen. Und ich bitte Sie machen Sie nicht zu dick und dunkel das Bart, weil ist mein Bart nicht dick. Leben Sie wohl ihr vererer A. Petőfi.

(Kedves Tyroler ur! Igen sajnálom, hogy személyesen meg nem látogathatom; tenenőd beteg vagyok. Ha levelem nem érkezik későn, szíveskedjék a szakállamat úgy csinálni, amint itt sajátkezűleg lerajzolom, mert utóbbi időben ilyen szakállt viselek. Egyébként pedig semmit se változtasson ezen a rajzon, erőmonon pedig éppenséggel semmit. Kérem azonban, ne csinálja szakállamat igaz vastagra és sötétre, mert mines vastag szakállam. Isten önnel tisztelje Petőfi.)

— **Ivánka Zsigmond temetése.** Nagy gyász-pompával kísérték tegnap örök nyugalomra Ivánka Zsigmondot. A végítészesség ott volt a vármege tisztikara Lits Gyula főispánnal az élen. Somogyi Béla főjegyző, báró Nyáry Aloncz árvászeik elnök, ügyészek, főbírák és a megyei tisztviselők közül számosan. Harmencegy kocsin érkezett a vidéki lakosság Szemerédre, nemcsak a szomszéd falvakból és az ipolyági polgárok, hanem Korpona város küldöttsége Plachy Gyula polgármester vezetésével s a távol Báh város iparosai testületileg. Szilvics György evangélikus lelkész után Ivánka István bucsuztatta el a kuroc hazáit, Maróthon a templomban, mely alatt a családi sírbolt van. Schults Sámuel lelkész végzte a szertartást. A család koszorúit ledték a koporsót és a halottas kocsit, de egy másik kocsi is meglett a honti előkelőség koszorúival. Az egész országból jöttek a levelek és táviratok az elhunyt fiához, Ivánka Oszkárhoz és Lászlóhoz. József főherceg ezt táviratozta:

József főherceg.

Fogadd őszintén érzett részvétem kifejezését. Széll.

Fogadd nagyérdemű kedves atyád elhunyt alkalmából fájdalommal részvétem őszinte nyilatkozatát és légy szives azt a gyászba borult családunkat is tolmácsolni. Darányi Ignác.

Fogadd mély és igaz részvétem kifejezését a családodatok ért gyászalomból. Láng Lajos.

Fogadd édesatyád elhunytától fogva érzett mély részvétem őszinte kifejezését. Gróf Széchenyi Gyula.

Részvétüket fejezték ki még: Bittó István, gróf Zichy Jenő, Hegedűs Sándor, Rakovszky számvéviszéki elnök, Zsilinszky Mihály államtitár, Jekel-lalussy altábornagy, Hódossy Imre, Ugron Gábor, ifjabb Zichy János, Paiss Andor, idősb Bánó József, Kudavny Béla és Kazy János, báró Koszner Ervin, Kramolin Viktor főispánok és még számosan.

— **A Fehér Ház botránya.** A Fehér Házat, az Egyesült Allamok nőkének székhelyét, mint Washingtonból jelentik, renoválták, de a dologban kevés a köszönet. Az újítások egyszerűen visszataszítók, majd-nem három millióba kerültek s nem tudni, mire fordította az építész ezt a pénzt. Roosevelt elnököt rop-pant bosszantotta a dolog s mint beszéltek, Mc. Kim építész alaposan összeszidta s biztosította arról, hogy míg ő, Roosevelt lesz az elnök, nem kap a kormánytól semmitféle munkát. A Fehér Ház belső berendezése sok tekintetben annyira izléstelen, hogy az elnök családja évtizedeken keresztül bensőbb körben használták, bár még mindig vörös, de oly kényelmelen négyoszögű, merev szalonná tették, hogy az embert a borzongás fogja el. A legnagyobbszerűen sikerült azonban Roosevelt Alice kisasszony háló-szobájába. A rikkító színek oly izléstelenek voltak, hogy Roosevelt kisasszony rögtön átlakította washingtoni művészekkel.

— **Házasság.** Kun Ferenc, a Kun Samu és társa kisvárdai cég belfelja eljegyezte Wilhelm Henrik leányát, Margit kisasszonyt Sátorajai-Ujhelyen.

Spitzer Oszkár budapesti szénnyagkereskedő tegnap dében tartotta esküdjét Adler Paula kisasszonnyal, Adler Sándor ismert és széles körben tisztelt gabonakereskedő leányával. Az esküvőn nagy és díszes község volt jelen. Az Országos Kereskedelmi és Iparcsarnok, amelynek az örömapa háznagya, testületileg jelent meg Sándor Pál országgyűlési képviselő vezetésével.

Semuck Armin kolozsvári banktisztviselő eljegyezte Hojfer Erzsikét dr. Hojfer Samu m. kir. honvéd főorvosor leányát Maros-Vásárhelyről.

Révész Nándor Kiskun-Felgyegyházról eljegyezte Deutsch Amáliát Bihar-Diószegről.

— **Alaptalan vád.** Néhány lap azt írta, hogy dr. Pollák Illés feljelentett tett dr. Bartsch magyar államvasuti főfelügyelő ellen zugrízást miatt. Dr. Bartsch, az államvasutak jogügyi osztályának főnöke. A panasz az, hogy az államvasutak növényben a pereket az alája rendelt ügyészi hivatal az ő ellenjegyzése mellett adja be. A megtámadott főfelügyelő a következő nyilatkozatot adta ki:

A mai napon egyes lapokban Zugrízás:attal vádolt főfelügyelő cím alatt megjelent közleményre vonatkozólag kijelentem, hogy minűn én mint a magyar kir. államvasutak jogi képviselője csupán a magyar kir. államvasutak ügyeiben járok el, az ellenem emelt vád minden alapot nélkülöz, de a bírót határozatának éljé vágni nem akarván, az eljárás befejezése után jogom törvényada jogaimat érvényesíteni.

Budapest, 1902. december 30.

Dr. Bartsch Gusztáv,

köz- és váltó-ügyvéd
magy. kir. államvasuti főfelügyelő
igazgató-helyettes.

A magyar kir. államvasutak igazgatósága a következő nyilatkozatot küldte be nekünk:

A felsőlől nyert felhatalmazás alapján 1834-ben az akkori közmunka és közlekedésügyi miniszter a magyar kir. államvasutak igazgatási szervezeteire vonatkozólag új utasítást bocsátott ki, melynek értelmében a magyar kir. államvasutak jogi képviselője az igazgatóság kebelében szervezett jogügyi osztályra bízott. Erről a m. kir. igazságügyi miniszter 1855. évi 7922. szám a. kibocsátott, a Budapesti Közlöny 57/1855. számában is közzétett körrendeletével azon hozzáadással értesítette az összes elsőfőosztályos bíróságokat, hogy a magyar kir. államvasutak jogügyi osztályának a képviselőkkel megbízott tagjai igazolásuk céljából a magy. kir. államvasutak elnöke, vagy alelnöke által kiállított megbírásmázzással láttatnak el. Ezek szerint a magy. kir. államvasutak igazgatóságának kebelében szervezett jogügyi szakosztályának peres ügyekben eljáró tagjai már a szervezeti utasítás előírása szerint is ügyvédi oklevéllel kell, hogy bíri-janak, — első sorban ezeknek főnöke dr. Bartsch Gusztáv köz- és váltóügyvéd m. kir. államvasuti főfelügyelő és igazgató-helyettes, aki különben minden más ügyvédi gyakorlat kizárásával képviseli a m. kir. államvasutakat s akinek ebbeli jogosultságát a ten-tebbi igazságügyminiszteri rendelet alapján a bíróságok is mindenkor elismerik, annak dacára is, hogy egyes felek részéről ezen jogosultsága azért, mert magát az ügyvédi kamarába és az ügyvédek listájába fel nem vette, már több ízben vitássá tették. Dr. Bartsch Gusztáv okleveles ügyvédek hivatalos megbízatásából folyó ténykedése tehát zugrízászatnak egyáltalán nem minősíthető.

— **Karácsonyok a temetőben.** A bécsi központi temetőben karácsony estjén megható dolog történt. Mikor az est lezállott, sok siron apró gyertyácskák gyultak fel és ezek az apró gyertyácskák karácsonyokra voltak erősítve. Szülők rendezték ezt az ünnepet, akiknek a szeretele elhalt gyermekeik iránt olyan erős, hogy halottaikkal ilyen erős közönségben élnek tovább. Karácsonyünnepet ültek a sírhalmokon.

— **Újjevi üdvözlés.** A székelyőváros V. kerületének polgársága az új alkalmával Horváth Elemér miniszteri tanácsos vezetés alatt üdvözölni fogja a kerület országgyűlési képviselőjét Sándor Pált, az Országos Kereskedelmi és Iparcsarnok (Akadémia-utca 3. sz. a.) helyiségében.

— **A szegényház legújabb lakója.** Törődött, hóféherre öszült negyvennyolcas honvéd költözött be tegnap a szegényház egyik pokroccal leterített ágyára: Somossy Károly. A Somossy, aki egyéb szereplései között a haza és a szabadság védelmében is szerepet játszott. Amikor néhány esztendővel ezelőtt sorra bevették a zengerdjók ablakait, panaszosan emlegette az öreg, hogy: nem ezt érdemelte a magyar ifjúságtól — a magyar honvéd. A honvédséggel aztán körülbelől meg is szűnt a magyarsága, mert ennek a szegényházba behúzódtott vén embernek nagy része van abban, hogy Budapest még ma is németebb, mint amennyire német kellene hogy legyen. Somossy nem igen kísérletezett azzal, amivel ma már sikerrel próbálkozik meg Magyarország fővárosában a józan orfeum-direktor, hogy a programjának jelentős része tisztán magyar legyen. Dédelgette a német ledérséget s az üzlete érdekében talán neki lett volna igazza, ha egyáltalában értett volna az üzlethez. Ugy látszik azonban, hogy legfőképpen azért lett orfeum-direktor, hogy maga jól mulasson és lehetőleg változtatosan. A legjobb vendége volt az orfeumának s a könnyűvéru hölgyesekkel szemben a leghálásabb udvarló. Régi, kopott helyiségében, a kisebb keretek között azonban kibirta ezt a költekezést is. A régi Somossy-orfeum valóságos kincsesbánya volt. Jóformán verseny nélkül állott s a füstös helyiség minden este megtelt pénzes publikummal. Ugy látszik, hogy a produkciók ez a fajtája az ilyes lokalitást szereti, mert azóta építettek már mások is orfeum-palotákat és bele is bukkant a vállalkozásba. Somossy is épített. Kölesbőnpénzen gyönyörű helyiséget, aminek csodájára járt Budapest — egy ideig. Aztán elmaradt s a mulatók napról-napra hanyatlott a csillaga. Valami igazi bretili-primadonna se termelt Somossy számára. A régint unta már Budapest — s némely estén alig lézengett egy-egy ember az aranyos lokalitásban. Annál sürűbben fölkeresték az új helyéket a végrehajtók s a Somossy-regime veje felé már azt is sürűn lehetett hallani, hogy az artistákat se tudta fizetni a régi híres direktor. Sőt egyszer olyasmit is olvastunk, hogy bojkottálták Somossy-t. A szép lokalitásból egy szép napon ki kellett mennie. Ez a csapás se vette el a Somossy kedvét attól, hogy újra megpróbálja a direkcióit. Valahogyan összeszedte a legszükségesebb első néhány ezer forintot s új mulatót nyitott a Király-utcaiban. Ebben aztán tökéletesen tönkre ment, olyan tökéletesen, hogy tegnap fölverték a szegények házába kegyelemkenyerre.

— **Halálesetek egy londoni fürdőben.** Sajátságos szerencsétlenség történt Londonban egy nyilvános fürdőben. Két vendéget, Linet és Brown-t, a vilamosáram megölt a legkülönösebb véletlen következtében. A fürdőkabinokat emberrnyi magasságu deszkatalak választják el, amelyek fölött egy lábnyi magasságuban a villamosvillagítás vezetéke húzódik, amelyet szigetelő anyag és lémeső vesz körül. Azt hiszik, hogy Linet, a fürdőszolgát akarván hivni, megragadta a vezetéket hogy felhúzózkodjék a magasba és a kabinból kidugja a fejét. Sikoltást, majd loccsanást hallottak, s mire a szolgák a kabin ajtaját beírték, Linet holtan találták a vízben. A halottal foglalkoztak még: amikor Brown cellájából segélykiáltást hallottak. Brown cellájának az ajtaját is feltörték és Brown-t holtan találták a kádban. Nyilván ő is kíváncsiságból felhúzózkodott a vezetéknel fogva és őt is megölte az áram. A szigetelő anyagot, úgy vélik, a torró gőzök rongálták meg az áram átugrott a lémburkolatra és így ölte meg a két szerencsétlen fürdővendéget.

— **Megszökött elmebeteg.** Mjrák Béla közveszélyes állapotban lévő elmebeteg fia tegnapelőtt megszökött a lipótmerei tébolydából. Az elmebeteg fia valószínűleg Szeged felé vette útját, mert édesatyja ott lakik. A rendőrség nyomozza.

— **Az özevgy fájdalma.** Az érző szív megdöbbentő tragédiája játszódott le tegnap a hajdu nánási református templomban. A pap nagy gyűlekezet előtt megható gyászbeszédet mondott Oláh Sándor szücs-mester fölött. Megindulva hallgatta az emlékezőst az elhunyt özevgye, egyszerre aztán a szívébe kapott, összerogyott s nyomban meghalt. Megötte a hitvesi szeretet siron túl való ereje. A hívők áhitattal teli szomorúsággal értesültek a fájdalomban megtört özevgy birtelen haláláról.

— **Tűz a Rókus-kórházban.** Nagy riadalom volt tegnap este a Rókus-kórházban. A kórház orvosi szobájában, amely az első emeleten, a konyha felett van, tűz támadt. A szoba mennyezetében levő gerenda az eltűszedett kéménytől meggyuladt és nagy füsttel kezdett égni. A tüzet nyomban a keletkezése után észrevették és értesítették róla a tűzoltókat. A központi és VIII. kerületi őrsögek hamarosan megérkeztek és sikerült megakadályozniuk a tűz továbbterjedését. A szoba mennyezete azonban megrepedt és így le kell bontani és újra építeni.

— **A kehely.** Amióta a baktériumokról tudunk, ismerjük a nyavalyák terjedésének módjait is. A szabad szemmel láthatatlan milliárd és milliárd parány, ami mind magában hordja a gyilkos nyavalyát, megfertőzheti a levegőt, a falatunkat, az ivóvizünket s a legközelebbi tőlünk figyelemre nem képes arra, hogy az utjába álljon, ha jön. Városok pusztulnak el a föld színéről a nyomán s a teremtet csúfá teszi a lehetetlenségig apró szörnyetegeknek ez a rettenetes tábora. Vedekezni mindazonáltal kell ellene s minél nagyobb a veszély, annál hatalmasabbnak kell lennie a védekezés munkájának is. S ha kevés a baktériumumult viselt háború költségeire a sok millió, amit áldozunk, áldozni kell még többet. De különösen általánossá kell tenni a küzdelmet az olyan kis dolgokban, amelyekben az elővigyázat jóformán semmibe se kerül, míg a mulasztást sokak halálával fizeti meg a könnymű és a pazar társadalom. A baktériumok elleni háborúban az orvosok már régen szemtetetnek a templomi kelyhekre. Ezekre a közös ivóedényekre, amelyek előtt hosszú sor ájtatos hívő vonul el, mindenki érinti az ajkával az edény száját s megnyugodva, hitében fölmagasztosulva megy tovább, míg talán éppen az előbbi pillanatban plántálta be magába valamely gyilkos nyavalya mérgét. Gyönyörű az, hogy legalább egy hely van a világon, ahol egy-ugyanazon pohárból iszik minden voltaképpen egyforma sárból gyurt ember, szegény, gazdag, rangos és igénytelen — hanem az egyenlőségnek ezt a szép képét sokan fizették meg már kora halállal. A kehelyhez azonban nem igen mert hozzányulni az orvosi tudomány. Amugy is gyakran száll pörbe az egyházzal a tudás s az igazmondásban sűrűn megcsig, hogy azt a fejet tőri be a páztorbot, amely a valóság szentségére építve igazabban szolgálja az emberiség morális érdekeit, mint a sokféle átváltozást szenvedett hit-igazgatók. A tudomány tehát került az összetűzést az egyházzal s nagy lelkiismeretességre és bátorságra vall az, hogy most már akadt egy egész orvosi testület, amely elmondja a kehely bűnét is — a nagy ereje mellett, amivel a szent egyenlőséget szolgálja. Egy koppenhágai telegramm jelenti, hogy a dán orvosi-egyesület elnöke és az összes főbb egészségügyi hivatalnokok ma este közös nyilatkozatot adtak ki, amelyben az urvasorjánál használt kelyhet járványterjesztőnek nyilvánítják és az eddig használt kehely helyett a Möller Tivadar-féle kelyhet ajánlják, amelynek alakja éppen olyan, mint a rendes oltári kelyheké, de felső szélén apró ivórekeszek vannak, amelyek egyszerű szerkezet segítségével egymás után megtelnek. Ez lesz tehát a kehely történetében a reformáció, ha ugyan elfogadják az egyház a merész újítást a hívők testi épése érdekében.

— **Haláloszások.** Kiváló zenész, a zongorának igazi művész-mestere hunyt el a napokban Budapesten: *Theindl* Nep. János. A mai nemzedék már nem emlékszik erre a névre, mely valamikor a legjobb hangzású nevek közé tartozott. Az ötvenes évek végén állott virtuozitásának a példótájján. Ekkor szcenziós hangversenyeket rendezett Magyarország fővárosában és egy-kettőt Bécsben, ahová siker nélkül csalogatták az odaváló zenész-körök. Tümenyes tehnikáját *Liszt* Ferenc is megcsodálta aki azt mondta róla, hogy a *Don Juan-ábránd* roppant nehézségeit Európának egyetlen híres virtuózja sem tudja szüve-rencb könnyűséggel legyőzni. Roppant tehnikájánál csak szerényebb volt nagyobb. Ez volt az oka, hogy a virtuóz-pályától hamar elfordult és csak ritkán lépett a nyilvánosság elé egy-egy klasszikus kamaraszenesén, mint Beethovennek és különösen Schumannnak felléphetetlen interpretációja. Teljesen visszavonult a magán-életbe és csak tanítványokat képezett azonnal előkelő izléssel, komoly és nagy tudásának egész alaposságával. A csöndben működő, szerény és kiváló művész, aki magas kort ért és hosszas szenvedés után halt meg, tegnap temették mindazoknak a részvételével, akik érdemes működésének a tisztelői voltak.

Csigányi Béla ítélőtáblai bíró, ismert műfordító 66 éves korában ma Pécsen meghalt.

Lovag Heiner Berencs, katasztrófai és berzevizelő Berzevizelőy Lujza ma 47 éves korában meghalt Budapesten.

Felcséghy Sándorné, született *Isófalvi György* Gizella 44 éves korában Budapesten meghalt.

Keszi Mihály fővárosi polgár 87 éves korában Budapesten meghalt.

Özvegy Bartók Istvánné Szulimán Jolán, dr. Bartók József földmívelésügyi miniszteri osztálytanácsos édesanyja tegnapelőtt elhunyt *Torán*. A széles körben általánosan tisztelt matróna halála nagy és előkelő rokonságot ejtett gyszába. Temetése ma volt nagy részvét mellett.

— **Amerikába szökött.** Pécsről jelentik: *Paschke* Mózes bonyhádi helypénzbíró és pálinkagyáros, aki jómódu ember hírében állt s meglehetősen nagy hittele volt, jelentékeny adósságot hátrahagyásával Ameri-

kába szökött. A Paschkes által forgalomba hozott váltók közül több hamisítványnak bizonyult. A megszökött kereskedő felesége és hét gyermeke a legnagyobb nyomornak néznek elébe.

— **Elzútt könyvelő.** *Kóta* József turkevei születésű 28 éves csavargó valamikor könyvelő volt. Könyvelői munkáját azonban annyira elzútt, hogy ez év elején mint csavargót őt átrendező kitalálták a fővárosból. *Kóta* azonban visszajött és *Költai* Józsefnek jelentette be magát. Minthogy állást nem kapott, lopásra vetemedett. A Károly tóherceg lakatnyában szolgált katona korában és több altiszettel ismeretségben volt. Most sorra járta őket és minden látogatása a kalmából ellopott mindenféle apróságot. A meglopott altisztek e jelentették az elzútt embert akit a rendőrség letartóztatott. A lopott holmikból egy kelet és egy o-ót találtak nála. Azt mondja, hogy az óhség és nyomor vitte a lopásra.

— **A száj Dunán.** Leírhatatlanul borzalmas jelenetek voltak tanu a szentendrei szigeten levő Pöcsmegyer község lakói tegnapelőtt este. A Dunát borító koral alkonyból rémes segélykiáltások hallatszóttak vagy ókora tájt. A part felé siető emberek a száj jégen egy embert láttak, ki kétségbeesetten halálélelmelen sikoltott:

— Segítsenek, mert itt pusztulok.

Keservebb helyzetben alig lehet embert képzelni. Egy ingó jégtáblán kuporgott a Duna közepén. Az ár gyorsan sodorta lefelé, s minden pillanatban az a veszély fenyegette, hogy a jégtábla egy másikba ütközik és feloldul. Segítségül sőt sem lehetett, a száj Dunán csónakra szállni valóságos istenkísértés lett volna. A boldogtalan ember maga is úgy jutott a kritikus helyzetbe hogy Dunabogdány-nál csónakban igyekezett a Dunán átkelni, de egy jégdarab lefordította a csónakot, s ő maga nagy ücsyrel-bajjal menekült egy mögötte uszó jégábrára. A pöcsmegyeriek a parton kísérték, de nem tudták egyéb biztatást adni, mint hogy tartsa magát. Pesten talán kimentik. A halára szánt ember iszonyú jagatások között megmondta nevét és kérte, hogy értesítsék feleségét Dunabogdányban a haláláról. A pöcsmegyeriek megilletődve hallgatták a boldogtalan ember keservei üzenetét, de még nem adtak tel minden reményt. Haladtak a kükökdővel egy vonalban. Már jó messzire jártak, s a Dunát koromkészség borította, mikor egy, az eddigig is rémesebb sikoltás reszkettette meg a lelküket. Aztán elsöndesült minden s ők is szólanul ballagtak vissza. Másnap Pánczél Gábor pöcsmegyeri lakos ígéretéhez híven áment Dunabogdányba s felkereste az asszonyt, kit joggal özvegynek véit. Hamarosan rátalált, s a következő párbeszéd folyt le közöttük:

— Maga a Haller felesége?
— Én vagyok.
— Hát baj van, nagy baj...
— Mi a baj? — kérdezte az asszony.
— Hát mondom, az ura...
— Ott bent alszik. Hajnalban jött haza, nem is beszéltem még vele, de a rubája csurrogott volt.
A Hírb-*pósta* hozzájárul bánatos arca egyszerre kiderült.

— Csakugyan meggyűnt? kérdezte álmélkóva.
Bement a szobába és megnézte, aztán lejött csóvalva szépen hazaballagott. Azt persze nem tudta elmondani otthon, hogy micsoda csoda mentette meg a halálának indult embert.

Megjegyezzük, hogy az ilyen esetek nem jönnek ritkaságszámba ezen a tájékon. Mert a szentendrei szigeten, noha négy község van rajta, egyetlen egy hid sem köti össze a tulsó parttal, s jégzajlás idején akár-hányszor megcsig, hogy a lakosok heteken keresztül vannak elzárva a külső világtól. Es az a sziget itt van a főváros közvetlen közelségében, Pestmegyerben. Es a sziget lakói szinmagyarok s azon e-ül adó-éto polgárok.

— **Mulatságok.** A budapesti posta-és távirat-tisztviselők *ének-és zenegyűléte* január 24-én a székesfővárosi Vigadó nagyeremében a budapesti posta-és távirat-alkalmazottak betegsegélyző-egyesületének javára táncmulatsággal egybekötött hangversenyt rendez *Bátor* Szidór vezetés alatt s *Kelen* Ida zongoraművésznő közreműködésével.

A Magyar Tisztviselők Országos Egyesülete január 10-én saját palotájában táncestélyt rendez.

— **Tolvajvilág.** *Dani* József 28 éves lakatoslegény ma délután *Faba* Rezső magánzó Pala-utca 8. szám a talt lévő lakásáról 2000 koronát ellopott. *Faba* Rezső teljeltentést tel elene a rendőrségen s a detektívek éppen akkor csípték nyakon a tolvaj lakatot, amikor a keleti pályaudvarból el akart utazni. — *Vajda* Béla utazónak a Vörösmarty-utca 48. szám a talt lévő lakásába ma délután *Gyalog* Lajos és *Melinger* Béla ismert betörők behatoltak és 500 korona készpénzt ellopottak. A rendőrség letartóztatta őket.

— **Bianchi, az impreszió.** Kopenhágában leültek egy Bianchi nevű embert, aki Saint-Saëns nevével óhajtott egy kis pénzmaghoz jutni. Kiadta magát a nagy muzsikusi impresziójával és egy mesét koholt, hogy Saint-Saëns elvesztette vagyonának egy részét, amelynek pótlására Skandináviában hangversen-kürtant akar rendezni. Kopenhágában a legkiválóbb hangversenyterem-tulajdonosokkal szerződést kötött, programokat is nyomtatott és két értékes zongorát is tudott szerezni a hangversenyekhez, sőt előlegeket is járt ki. Egy este aztán, mikor a pénzinté-zetek már zárva voltak, bement fogadjának az irodájába egy ezerankos seakel, amely a Crédit Lyon-naishez szó-éto és arra kérte a fogadó pénztárosát, hogy váltsa be neki a seket. A pénztáros ki is fizette az utalványt, a fogadó azonban gyanusnak találta, értesítette a rendőrséget, amely épp akkor tette rá a kezét Bianchi urra a pályaudvaron, amikor a szakmányaival éppen oda akarta hagyni Kopenhágát, hogy Hamburgba illanjon.

— **A félóra vasuti jegyek.** A magyar királyi államvasutak igazgatósága értesíti mindazokat, akik az 1903. évre kért félóra vasuti jegy váltására jogosító arképes évi igazolványt, mivel elkésvé kérték, kellő időre kézhez nem vehetik, hogy az alatt az idő alatt, míg az igazolványokat kiállítják, a szükségéhez képest bényegtelen kérvényvel félóra vasuti jegy váltására jogosító egyszerű utazó szülő igazolványért az államvasutak igazgatóságához, vagy bármely üzletvezető-séghez folyamodhatnak. A kérvényben a hivatali órák illetve a nyugdíjasok részéről a közigazgatási hatóság igazolása szükséges, hogy a folyamodó arképes évi igazolványért elő, amodott, de még nem kapta meg.

— **Szántizenöt év.** *Lodeban*, Orosz-Lengyelországban meghalt egy *Belchar* Jakab nevű zsidó bádógos szántizenöt éves korában. Egy évvel ezelőtt hagyta abba a bádógosmesterséget, mivel egy napon munka közben leest egy tetőről és akkor megsérült, úgy, hogy képte nem volt azután a munkára. Tizenkét gyermeket hagyott hátra, akik közül a legöregebb nyolc-éves.

— **A huszár öngyilkossága.** A katonaszolgálat nehézsége halálba kergetett egy fiatal közhuszárt. Nem bírta a tulhajtott lovaglást s agyoncsigává inkább a halálban keresett menekülést. Tegnap este a Moxikói-úton székbe varrott katonaruhát találtak, egy huszárméretű nadrágot és kardot. A ruha mellett a következő levél volt:

Tudassa az igen tisztelt nagytalál, hogy a halálba mentem, mert nem bírom ki a lovaglást. *Palocsay* István, 16-ik huszárezredbeli közhuszár.

Az életunt katonát még nem találták meg s így nem tudják, miéte módját választotta az öngyilkosságnak.

— **A pénzhamisító detektív.** *Aradról* táviratoz-*zák:* *Pintye* György volt detektívet, aki a múlt héten elloított pénzhamisítóbandának feje volt és *Aradról* megszökött, mint *Lugosról* a helybeli rendőrséget értesítik, ma ott elloították és ocsendőri kísérettel *Aradra* szlították.

— **Tolvaj háziözvegy.** *Vértes* Emil Múzeum-környü kereskedő már hónapok óta észrevette, hogy a botjából napról napra eltűnnek bizonyos tárgyak. A minap az üzlet egyrik alkalmazottja egy csónó zálogcédulát látott *Boda* János brassói születésű 28 éves cipészegédnél, aki az üzletben mint háziözvegy volt a kamazva. Erre *Vértes* teljeltentte *Bodát*, vándolva a lopások elkövetésével. A rendőrség házkutatást tartott a *Neteleis*-utca 55. szám lakásán s egész kis divatruháit-berendezését talált. Témerdek nyak-kendőt, fehérneműt stb. Erre *Boda* beismerete, hogy ő volt a háziözvegy. A rendőrség letartóztatta.

— **Jégrobbantás a Dunán.** A Dunán száj jég *Fajsz* fölött és *Mohács* alatt megtorlódot: a néhol öt méter vastagságu torlítás miatt nem folyhat le elég gyorsan a Duna magasa duzzadt vize. Bár még a máskor veszedelmes pontokon is körülbelül két méterrel magasabb a töltés, mint a vizállás, a földmívelésügyi miniszter elrendelte a jégtorlítások szét-robbantását, nehogy az egyre növekvő áradásból veszedelem származzék. *Hajós* muzsikai tanácsos, *Schöffer* főmérnök, egy utász-őrnagy s két százados egy csapat muzsikai katonával már leutazott *Fajszra* és *Mohácsra*, hogy a robbantásokat, ha lehet, még ma elvégezzék.

— **Öngyilkos szolgabíró.** *Sátorfalva-Ujhelyről* táviratoz-*zák,* hogy *Horváth* István szolgabíró ma töbe-lötte magát és azonnal meghalt. Az öngyilkos, aki szorgalmas tisztviselő volt járásának, öt gyermeket hagyott hátra. Öngyilkosságát állítólag súlyos idegbeja miatt követte el.

— **Szerelmi dráma.** *Pécsről* jelentik: Egy itteni vendégülöben az elmult éjjel *Harting* Géza bonyhádi illetőségű szakaszvezető a honvéddadapródiskolában és kedvese, *Weingang* Erzsébet kettős öngyilkosságot követtek el. Az öngyilkosok nem haltak meg, de állapotuk reménytelen.

Árcbőr és kezek ápolására ne használjon mást, mint a **Fortuna-crémet!** Egy tégely 1 kor. Hozzávaló szappan 80 fillér. Teljesen ártalmatlan! Kapható: *Schubert* Arnold ^{„Fortuna”-szoborban} Budapest, VII. Csengery-és Dob-u.sarok.

— **Babótamadás a Városligetben.** Tegnap este Cseke János déghi molnár a városligeti vasúti töltés mellett három utonálló letelepet és kirabolta. Cseke a Hungária-uton lakó fiát ment megátogatni. A városligeti vasúti töltésnél hátulról támadtak rá, a földre tepertek, paprikát szórtak a szemébe és amikor így tebetelenté tettek, a noteszből elvettek ötven korona papírpénzt, a pénztárcáját, amelyben négy ezüstoron volt. Még fekete asztracán sapkáját is elvitték. A rendőrség megindította a nyomozást.

— **Beiratások a műegyetemen.** A József-műegyetemen a beiratások az 1902—1903. tanév II. félévére január 7-ikén kezdődnek s tartanak 19-ig. Ezen a határidőn túl egész február 18-ikáig csak azok kaphatnak kivételt engedélyt az utólagos beiratkozásra, akik a rektorhoz intézett s kellően bélyegezett jóvámondványukban hivatkoznak az igazolják, hogy késedelemük oka betegség, vagy egyéb legyőzhetlen akadály volt. Később történő beiratkozásra ezental a közoktatásügyi miniszter sem ad engedélyt. Egésze, vagy fél tandíjmentességet csak azok a jeles vagy jó előmenetelt tanúsító hallgatók folyamodhatnak, akik szegénységüket hatósági szegénységi bizonyítvánnyal tudják igazolni. A tandíjmentességi folyamodványokat a beiratkozásra külfüzt határidő alatt január 7-ikétől 19-ikéig a rektori irodában kell benyújtani. A folyamodás benyújtását igazoló jegyeket másnap csak azok a hallgatók fogják megkapni, akik a szabályzat értelmében a tandíj-fizetés alól felmenthetőek. *Tandíjmentési halasztásnak helye nincs.*

— **Gyilkos és öngyilkos testvér.** A főhermegyei Zamojyon a szőlőből együtt jött haza Pakota Kiss István az öccsével, Jánossal. A két jómodú, nőlen parasztelegy othon a házuk előtt összetűzött. Az ifjabbik, a 25 éves János agyonlőtte a bátyját, a 32 éves Istvánt. Pakota Kiss István azonnal meghalt. Mikor János ezt látta, beutott a házába és agyonlőtte magát.

— **A vasuti bérletjegyek meghosszabbítása.** Az államvasutak igazgatósága közhírré teszi, hogy az 1902. évre kiállított kedvezményes áru bérletjegyek és a szolgálati évi szabadjegyek érvényességét 1903. január 31-ig kiterjesztették. A rendes áru, vagyis az ezer koronás I. osztályú, a hétszáz koronás II. osztályú és a négyszáz koronás III. osztályú bérletjegyek érvényessége azonban december 31-én megszűnik, vagyis a meghosszabbítás érvényessége ezekre nem terjed ki.

— **Szénkiosztás.** Az V. kerületi demokrata-kör karácsony előtt 100 métermáza kőszént osztatott ki az V. kerületi előljáróság útján. Ma Frankl Ignác 100 nyarabot az V. ker. demokrata-kör nevében újabban 100 darab egyenként 50 kilogramm kőszénre szülő utalványt adott Mezey Lajos ker. előljárónak, aki azokat holnap osztja szét.

— **Ha már semmi sem használ, úgy tegyen próbát csuza,** közvénye gyógyítására a Reparatorral, amely szer a Szent Rókus-kórházban 137 próba közül 126 esetben teljes gyógyulást okozott. A Kriegerle-Repaparator kapható a gyógyszerárakban. Főraktár: Budapest, Kálvin-tér, „korona”-gyógyszertár.

— **A reklám.** A kereslet és kínálat leggyorsabb, legkényelmesebb és legolcsóbb közvetítője a hirdetés-reklám, mely előmozdítja a forgalmat, befolyásolja a versenyt és az árak alakulását. A hirdetés az anvagi siker kulcsa, mely kitarja az üzletek és vállalatok kapuit a nagyközönség előtt; egy hatalmas mágnus, mely a kereskedőhöz vonzza a vásárlókat. A reklám büvös hatása éppoly befolyást gyakorol a kereskedelemre és iparra, mint a nap oszodatev ereje a növényzetre; tehát épp oly nélkülözhetetlen, mint gőzgépeknek a gőz, növénynek a víz, embernek a levegő. Alandó, észszerű és ügyes reklámozás — minden gyári-, kereskedelmi-, ipari vállalatnak, üzletnek a lelke, rugója, az élető elome; dusan kamatozik és idővel a beletett tőke ezerszeresét hozza meg. Hogyan, hol és mikor hirdethető a legsikeresebben, jobbjában és legolcsóbban, megtudható az *Általános Tudósítói osztályánál* (tulajdonos Leopold Gyula — szerkesztő) Budapest Erzsébet-kört 54. ahol kiváló szakértelemmel, felülmúlhatatlan pontossággal, odaadó lelkisimességgel és nagyon olcsón eszközölnek bármilyen hirdetések, reklámokat úgy az összes budapesti és vidéki, mint az összes külföldi lapokban.

(x) **A Zoltán-féle csukamáj-olaj** tápereje nagy, könnyen emészthető, kellemetlen szaga, ize nincs, üvegbe két korona. Zoltán gyógytárában, Budapest, V., Szabadság-tér.

(x) **Magyar hangszerok diadala külföldön.** A drezdai udvari színházban Paderewskynek egy új operáját adják elő, melyben egy igen szép és melodikus cimbalom-beütés is van. A cimbalom Reményi Mihály budapesti cégénél rendeltek s a szép hangszer úgy kivitelezte, mint hangja fojtán oly általános tetszést keltett, hogy a színház vezetősége Reményi mesternek teljes eismérését kifejezte. A prágai kir. opera értésvény ezen nagy diadalról, szintén rendelt löntirt cégtől egy új cimbalom. Kivánatos volna, ha a hazai hasonlóan intézetek is követnék a prágai opera ezen eljárását.

(x) **Gebauer Károly** hazai órokoporsó-gyáros temetkezési intézete VII. Erzsébet-kört 26-ik számú házában van és IV. Kigó-tér 1. sz. Királyi bérpalota.

(x) Szilveszteri tréfa, játék-élmöntés, tombola, újví szarcseno-malac Kertész Tódornál.

Két testvér regénye.

Budapest, december 30.

A szász trónörökösnek és bátyja regényéhez ma egy bécsi lap eddig ismeretlen adatokat hoz, hangsúlyozva, hogy ezek az adatok *főképpen hitel érdemlő körből* kerültek az újság hasábjaira. Ezek az adatok, melyek főleg Lipót Ferdinánd nevelésére vonatkoznak, csakugyan újak. Amde tendenciájuk már ismeretes azokból a magyarzatokból, melyekkel koronás szerelmeseik kalandjait rendeznek meg akarják oldani, bizonyítékokat hordva össze annak az igazolására, hogy e szerelmi kalandnak is pathologiai nyitja van. A hitel érdemlő adatok különben elég érdekesen világítják meg Lipót Ferdinánd alakját, észjárását és szokásait s a jövőt, mely a nagy szerelmi regény hőseire vár.

Lipót Ferdinánd jellemzése.

Bécs, december 30.

Egy nagyon magas állású udvari ember, aki évek óta szoros összeköttetésben áll a bécsi, a szász és a toszkánai udvarral, ma egy újságíró előtt a következőket mondta Lipót Ferdinánd személyéről és ügyéről:

— Mindaz, amit eddig Lipót Ferdinándról írtak, nem felel meg a valóságnak. A főherceget erőszakkal regényhőssé akarják avatni, holott esetelekeiseinek magyarázatát egyedül *illetkani okokban* lehet megtalálni. A főherceg már kora ifjúságában súlyos beteg volt s már ebben az időben tengeri túrdókat kellett használnia. Fizikai fejlettsége élenk elentélen állott erősen kifejtett szellemi képességeivel, de helyes orvosi nevelés mellett esakhamar követhette hajlamait s miután szabályszerűen megvizsgálták, beléphetett a tengerészeti akadémiára. Vizsgáit kitünő eredménnyel tette le s nem egyszer tűnt ki bátorságával, ügyességével és emberszeretetével. Miután a tisztii rangot elnyerte, kelelásziai utra indult. Ez utazás alkalmával használta először a *Wölfling* nevet, amely az Ercehségységben fekvő egyik birtoktől veszi eredetét. Ezt a nevet a főherceg az egész uton megtartotta s inkognitójából csak Japánban és a számi udvarnál lépett ki, mikor a számi urakodónak királyunk ajándékait adta át.

A főherceget Sziamban olyan nagy szeretettel és olyan kitüntetéssel fogadták, hogy valóságos belső barátság támadt köze és a számi trónörökös között. *Ez a barátság különösen említséres méltó, mert nem lehetett, hogy Lipót Ferdinánd most e barátsága révén Sziamban keres majd helyet jövedőbeli életének.*

Nagy tengeri útja végeztével a főherceg Polában lépett szolgálatba, ahol nem egyszer adta tanujelét bátorságának s katonai éreineknek. 1892. egyik éjjelen történt, hogy a főherceg, saját élete veszélyeztetésével mentett ki egy tengerészkadétot a tenger hullámaiból s e tettéért nyerte királyunktól a katonai érdemkeresztet. Egy más alkalommal a Aragozzo nevű olasz hajót mentette meg a pusztulástól.

1883-ban Ferenc Ferdinánd főherceggel együtt az *Erzsébet* nevű hadihajóra osztották be. Szolgálatában közben gyakran nagyfokú idegességét áruit el, úgy, hogy Sídnyben partra kellett tenni, ahonnan aztán másodmagával tért vissza Európába. Hosszabb szabadságolás után a gyalogsághoz osztották be a főherceget. Ekkor került Brünnebe, ahol Adamovics Vilmmával ismerkedett meg. Alhatatlansága és könnyelműsége miatt nem egyszer részesült büntetésben s baráti körben nem egyszer avval magyarázta a főherceg életmódjának rendtelenségeit, hogy azért viselkedik így, mert megtöltötték neki, hogy *Elvira* főhercegnét, a madridi hercegnét, Don Carlosnak leányát nőül vegye. Ezt a házasságot azért tiltották meg, mert kettőjük között vérokonság állott fön.

A főherceget Brünből Galiciába helyezték át. Szolgálatában idején mindvégig megmaradt idegessége, amely gyakran zavarta meg a közte és szülei közt lévő jó viszonyt. Szigoruan valóságos szüleivel mind gyakrabban különbözött össze, amikor azok az évek fojtán szabadabbá lett vallásos nézeteit kiigazították. Testvérei közül Lujza trónörökösnek jelleme és vérmérséklete egyezett meg leginkább az övével. Öcsesét, József Ferdinánd főherceget is, akivel sokat utazgatott, — a fivéreket gyakran meg-megátogatott egymást helyőrségeiken — nagyon szerette. Utóbbi időben azonban nagyon ellanyhult ez a benső viszony. Ez lehet oka annak, hogy József Ferdinánd főherceg genfi tartózkodása idején tárgyalásra sem lépett bátyjával.

Lipót Ferdinánd különben kiválóan képzett ember. Igen sok nyelvet beszél: németül, francián, olaszul, angolul, magyarul, horvátul és oroszul.

Igen aktuális kérdés mostanság, milyen jövő vár a testvérekre? Lujza trónörökösnek pénzkezelője, tartok tőle, hamar kimerül annak az életmódnak következtében, melyet a genfi Hotel d'Angleterben folytat. Mert nincs neki egyebe az ékszeréinél, amelyek közt ott vannak edesanyjának históriái (Bourbon) ékszeréi is. Különbén *éppenséggel nincs kizárva az úgy rendezésnek lehetősége. Lipót Ferdinánd valóságos Sziamba megy.* A számi udvarhoz való szivélyes viszonya igen valószínűvé teszi, hogy sikerül majd ott egzisztenciát teremteni magának. A második lehetőség, hogy Lipót Ferdinánd, aki jó tollu ember, írónak csap föl. Mese azonban, hogy Dél-Afrika készülne, vagy hogy Orth János örökét készülné pörrel megszerzeni a maga számára. Az Orth János hajójáért járó biztosítási összeget évekel ezelőtt fölvetve már a toszkánai nagyhercegné, az egyéb örökség pedig Károly Szalvátor főherceg gyermekeit illeti meg.

Ami már most Adamovics kisasszonnyal való házasságát illeti, az a kisasszony multjánál fogva teljesen ki volt zárva. Különbén is, a főherceg mindig azt állította magáról, hogy két hónál tovább egy nő sem tudja lekötni érdeklődését. Nem bizonyos hát, hogy a főherceg el fogja venni Adamovics kisasszonyt, sőt valószínűnek tartom, hogy nemokára megunja. *A kisasszony pedig nem fog kétségbe esni. Ő elérte célját. Híres asszony lett belőle.*

A főherceg lemondása.

Frankfurt, december 30.

Montreuxból táviratozza a *Frankfurter Zeitung* levelezője:

Lipót Ferdinánd főherceg fölkerít és meghatalmazott engem, hogy a *Wiener Abendpost* tegnapi számában közzétett s rangjának, valamint méltóságának elvesztéséről szóló félhivatalos közleménnyel szemben, jelentsem ki, hogy ő azt aaptalannak nyilvánítja. Legelőször december 13-án Zürichből kért engedélyt, hogy lemondhasson fűdegségi címéről. Erre Toeply lovag útján, aláírás végett egy nyilatkozatot terjesztettek elébe, azonban ő megtagadta az aláírást s így a lemondás tényleg még eddigéig nem történt meg. A főherceg most bécsi ügyvédjéhez fordult s tudatta vele, hogy kész katonai rangjáról és aranygyapjas-rendjéről lemondani. A főherceg úgy nyilatkozott, hogy ő a császár rendszabályai-val szemben tehetetlen, mert hisz ő felségének a házi törvények alapján, még a főhercegekre nézve is titkos családi statusnál fogva, diskrecionális hatalma van az uralkodóház minden tagja fölött.

Kijelentette még a főherceg, hogy a róla szármayra kelt híresztelések közül esakis az az egy igaz, amely dr. Bachrach ügyvédnek közbenjárására és az osztrák fővárosból való eltávolítására vonatkozik, a legatározottabban tagadja azonban, hogy menyasszonya és Lujza trónörökösnek közt meghasonlás támadt volna. Dementálja a főherceg azt is, hogy ő felsége bármilyen alapon is megtagadta volna beleegyezését házasságához Adamovics kisasszonnyal, mert ehhez engedélyt sohasem kért.

A *Frankfurter Zeitung* tudósítója kijelenti, hogy e nyilatkozatok minden híreszteléssel szemben autentikusak.

A megoldás felé.

Drezda, december 30.

A bécsi és drezdai udvarnak sokat emlegetett megbeszélése a napokban mégis meg fog történni. A tanácskozásnak célja a helyzet tisztázása és a tennivalók magbeszélése. Az ügy kényes voltára való tekintettel, a tanácskozás titkos lesz, szász részről nem a király vesz részt a tanácskozásokban, hanem Frigyes Agost trónörökös.

Drezda, december 30.

Hivatalosan jelentik: Minthogy a trónörökös azt a szándékát nyilvánította, hogy a trónörökösnek házassági botlása bírósági uton intéződjék el, a király hét bíróból álló külön bíróságot rendelt ki erre a célra. A kereseti indítvány a házassági közösség megszüntetésére fog irányulni.

München, december 30.

A szász trónörökösnek ügyébe a bajor királyi család egyetlen tagja sem fog beavatkozni. Ideérkezett jelentés szerint a legközelebbi napokban a szász néphez kiáltványt fog intézni a király s abban Lujza trónörökösnek címétől s rangjától megfosztottnak fogja nyilvánítani.

Bern, december 30.

A trónörökösnek ügyének megoldásához vezető az a lépése az idevaló nagykövetségnek, hogy a svájci szövetséget Lujza trónörökösnek ügyébe való beavatkozásra akarta bírni, nagy visszatetszést keltett. A Bundesrath különben legott visszatetszette a nagykövetség kérését.

Berlin, december 30.

Lípót Ferdinánd egy nyugalmazott francia diplomata útján, Gallieni madagaszkári kormányzóhoz kérte intézett, hogy vajon Madagaszkáron nem kaphatna-e földet állattenyésztési célokra. A kormány jóakarattal fogadta a főherceg kérelmét.

A szökés okai.

München, december 30.

Az udvarhoz közel álló körökből arról értesítik a tudósítók, hogy *Lujza* trónörökösnek szökését avval okolta meg a bajor királyi ház tagjaihoz intézett levelében, hogy az örültekházába akarták internálni és ez iránt egy bécsi orvos-kapitány hosszjárulását is kikérték. Ugyét most nem hagyják békés mederben lefolytani s azt követelik tőle, hogy térjen vissza Drezdába, kérjen bocsánatot férjétől és lebetegedése után menjen kolostorba vagy az örültekházába.

Drezda, december 30.

Lujza trónörökösnek az itteni udvart értesítette, hogy nem tér többé vissza, házasságát nem folytatja és lemond rangjáról.

Az ékszerék.

Brüsszel, december 30.

Szó volt arról, hogy a trónörökösnek ékszerei, melyeket *Giron* letétbe akart helyezni, elvesztek. Ma *Giron* a vámbívataltól visszakapta a trónörökösnek ékszereit.

A trónörökösnek első szerelme.

Drezda, december 30.

Lujza hercegnőnek *Ferdinánd* bolgár fejedelem volt az első szerelme, akiből csupán az egyháza való tekintettel nem adták férjhez; mikor *Ferdinánd* megkérte *Lujza* kezét, akkor már nem lehetett megmáltani azt a bolgár törvényt, amely szerint a trónörökösnek görögkeleti vallásának kell lennie; ebbe pedig nem akart beleegyezni a vallásos toszkánai család. *Lujza* hercegnő annyira bántódott *Ferdinánd* után, hogy apáca lett, de pár hónap múlva eltűnt a bánata s később férjhezment a szász trónörökösöz, csupán azért, hogy szabaduljon szünetlenül imádkozó és ájtatoskodó családjá köréből. Azonban oserberből vederbe jutott, mert a szász királyi család még szigorúbb erkölcsű és még vallásosabb, mint a toszkánai. A trónörökösnek feszelen, gyakran polgárius viselkedéséért minduntalan szobafogságot, sőt még tetleges sértéseket is kellett elszennvednie s ez volt az oka annak, hogy férjét, akit soha, egy napig sem szeretett, lassankint meggyűlölte, s végül, mert más-ként nem tehetett: világraszóló botrány árán szabadult meg tőle s az udvari életől.

Adamovics Vilma.

München, december 30.

Adamovics Vilma itt visszavonultan élt. Az után csak látogatni jelent meg és senkivel sem érintkezett. *Wölfling* Lípót mindössze hatszor vagy nyolcszor látogatta meg s az egész napot nála töltötte. A szerelmes pár vendéglőkben evett és *Wölfling* élet után kávéházba szokott menni, ahol billiárdozott. *Vilma* december elején fölmondta a lakását s ettől fogva sűrűn kapott leveleket Bécsből, Salzburgból és Drezdából, 12-én pedig tudatta lakásadójával, hogy rövid időre elutazik. A pályaudvaron találkoztak *Wölfling*gel és *Lujza* hercegnővel, akik Salzburgból jöttek s velük együtt utazott Zürichbe. *Adamovics* Vilma Münchenben nagyon félt a rendőrségtől, mert megtudta, hogy ki akarják utasítani, de ennek elejét vette azzal, hogy a maga jószántából eltűnt. *Lujza* hercegnő már előbbi átutazása alkalmával meglátogatta *Vilmát*, akivel egy óra hosszágú volt együtt, aztán vele divatszalonba ment, ahol ruhát és fehérművet vásárolt. *Vilma* müncheni lakásának a táján még most is ott van a névjegye, amelyen az áll: *Adamovics* Vilma. Butora is még ott van.

Még csak egy nap.

Még csak egy nap és felvirrad
Az a bús nap, Istenem,
Amelyről a mohácsi vész
Jut eszembe énekenem,
Mert úgy le leszek én verve,
Mint a hős magyar sereg
Régmúlt, szomorú időkben ...
... Rá gondolni sem merek!

Fővezér a házmester lesz,
Vele majd két vice jön,
Azután a levélhordó,
Majd jön egy egész üzőn.
Pincér, cupringer és hordár,
Szabó, cipész, szemes,

Kéményseprő, villamberber
Mind az én zsebemre les.

Sütemény- és lapkírhordó,
Szemeslegény, szeneslány,
És hogy velük tart a lites,
Az talán nem lesz talány.
Rendre jönnek egyet szóznak,
B. U. E. K. röviden ...
Bajban Ugyan Én Kérhetnék,
Ki sem adna hajh! nekem.

Ajtó nyílik, ajtó zárul,
— Mint egy régi ballada! —
És sietve jó az egyik,
Ha a más elballaga.
Kirabol és tönkretesz mind
S boldog újévet kívány ...
... Kedves olvasó a rimet
Nem is kell leírni tán.

N.

Még valami

a megszökött hercegnőről.

— Jelenet. —

SZEMÉLYEK:

A szász trónörökösnek,
Adamovics kisasszony.

A hercegnő: Jó reggelt, kisasszony.

A kisasszony: Szervusz.

A hercegnő: ???

A kisasszony: Jó, jó, csak ne vágj ilyen furcsa arckokat.

A hercegnő: Nem értem, kisasszony ... honnan veszi a bátorságot ahhoz, hogy engem leszervuszoljon?

A kisasszony: Ugyan kérem! ...

A hercegnő: Engem, aki királyi vérből származom!

A kisasszony: Ugyan kérem, ne beszéljen annyit. Elvégre is kicsoda ön?

A hercegnő: Én a szász trónörökösnek vagyok!

A kisasszony: Nevetni muszáj. Ön egy senki és semmi!

A hercegnő: De kisasszony!

A kisasszony: Még örülhet, hogy egyáltalán szóbaállok önnel! Az ön szeretője és közönséges nyelvmester, az enyém pedig főherceg! Nagyszerű! Szép tölem, hogy egyáltalán ránézek önre!

(Bűszkén elvonul.)

#

FŐVÁROS

(*) A tisztviselők ügyességi hatásköre. Fontos elvi jelentőségű határozatot hozott tegnap a tanács egy incidensből kifolyólag. Ismeretes *Golam* Káder indiai csodatörténet és társának, *Knöpfelmacher* József doktorának esete. *Golam* Kádert és *Knöpfelmacher* az előjáróság *Dévai* Mór V. kerületi tisztviselő orvos javaslata 300-300 korona pénzbüntetésre ítélte, az elsőt kuruzslásért, az utóbbit kuruzslásban való részségesség címén. Az ügy lelebbezés útján a belügyminiszter elő kerít. A belügyminiszter az előjáróság végzését feloldotta s kívánta, hogy az ügy a büntetőbíróhoz töltsék át. *Golam* Káder időközben kerekelt oldott s így a bíróság kénytelen volt ellene az eljárást beszüntetni; dr. *Knöpfelmacher* ellenben jelentette, mert ez igazolta orvosi gyakorlatának jogosultságát. Erre *Knöpfelmacher* 160.000 korona erejű kártérítési pörrel indított *Dévai* Mór tisztviselő ellen. *Dévai*, tekintettel arra, hogy mint köztisztviselő, közügyben járt el, kérte a tanácsot, hogy ügyét a tisztviselők képviselje. A tisztviselők azonban ezt a kérelmet megtagadta azzal a megokolással, hogy a bepörölt tisztviselő azzal védekezhetik, hogy ő a város érdekében cselekedett. Már pedig a tisztviselőség a tisztviselőt a védelemben erre a tételre nem követheti, mert a törvény értelmében a tisztviselőség első sorban a város érdekeit van hivatala védelmezni. Az ügy a tanács elé került s a tanács kénytelen volt a tisztviselők álláspontját elfogadni s *Dévai*ót megtagadta az ügyészi képviselést és megtagadta a perköltség kiutalását is. A tanács azonban utasította a tisztviselőt, hogy tegyen javaslatot arra nézve, hogy ez az állapot megváltoztassák, mert a mostani rendszer tovább fenn nem tartható.

(*) A közforgalom biztonságára. *Láng* Lajos kereskedelmi miniszter még szeptemberben akart ankétot tartani, amelyen megvitatják, hogyan szabályozzák a villamos vasúti közlekedést, hogy a forgalmat biztonságosabbá tegyék. Ez értekezletet nem tartottak meg. Ma azonban tudatta a miniszter a fővárossal, hogy az értekezletet jövő évi január 7-ikén megtartják.

(*) Előjárók értekezlete. Kerületi előjáróink *Halmos* János polgármester önkérlése mellett ma déli 12 órakor tartották meg a negyedéves értekezletüket, amely alkalommal szóbelileg tették meg azt a jelentésüket, amelyet már évek óta írásbelileg tettek meg. A polgármester a jelentéseket tudomásul vette s ezzel az értekezlet véget ért.

(*) Iparhatósági megbízottak választása. Az V. kerületi iparhatósági megbízottak névjegyzékét egyes lapok tévesen közölték. Az V. kerületben is a demokrata-kör jelöltjeit választották meg és pedig: *Czipauer* Lászlót, lovag *Falk* Zsigmondot, *Fürst* Bertalant, *Piek* Edét, *Kramer* Miksát, *Schwarz* Ilstet, *Tausig* Vilmost, *Werner* Erzsébet, *Révai* Iszót, *Zerkovics* Emil, *Balog* Lajost. *Gézős* Ignácot, *Fuchs* Simont, *Krausz* Somát, *Miklósi* Miklóst, *Rémi* Józsefet, *Strausz* Antalt, *Vámos* Dezsőt, *Pál* Józsefet és *Stahler* Hermant.

SZÍNHÁZ, ZENE

** *Monna Vanna*. Ma harmadszor került színre *Maeterlinck* drámája zsfolt nézőtér előtt. A szennáadás darab iránt nőttön-nő a közönség érdeklődése és a roppant siker jelű heves, szinte szenvedélyes viták folynak a színházon kívül is, szalonokban, kávéházakban, vendéglőkben. Abban mindenki meggyez, hogy a darab rendkívüli és a Nemzeti Színház előadása ezáltal magas színvonalon áll; hogy *Márkus* Emilia *Vannája* elragadóan szép alakítás, *Beregi* a *Troilus* óta nem játszott hatásosabban és *Gál* nemes, nagy stílus *Marcoja* mellett a *Mihályfi* *Guido*ja markans vonásokkal van tele. A darab mesteri szépségekben gazdag, valóságos remek és az egész előadásnak nagy és felülmúló díszlet fordításáról eddig nem szözlöttünk. Most idétünk egynehány véleményét a Nemzeti Színház bírálóinak erre vonatkozó megjegyzéseiből. A *Magyarország* ezt írja: „Szerencsés gondolata volt a Nemzeti Színháznak, hogy előadta e művet; nemesak irodalmi értékeért, hanem oázisai, tartalma, gondolatai, gazdagsága és hatalmas költősége miatt is. És a fordítást *Abrányi* Emilre bízni csaknem egyetlen szerencse magának a darabnak színrehozatalával. Ehhez fogható fordítást a magyar irodalom nagyon keveset ösmert. *Maeterlinck* prózában ír, de minden modern költőnél költőibben. S mondottuk már és nem győzzük hangsúlyozni, hogy nála a nyelv zenéje uralkodik a gondolatban. Mindez csak súlyosbítja a fordító feladatát. E nyelvet nem lehet és nem szabad sem stilizálni — mert ez éppen a genuinussá költészet maga — sem affektáltá tenni valamiféle ritmussal, mint azt nemrégiben is éppen a Nemzeti Színház színpadáról hallottuk. *Abrányi* Emil nyelve költői, erővel teljes, gazdag, lendületes. Szárnya van s van elég ereje, hogy ne csak maga emelkedjék, hanem emelni is tudjon. Egészen különös nehézségeket győzött le nem a virtuóz fogásaival, hanem a művészi ihletével. Még vagyok győződve róla, hogy más fordítás kockára veti a mű sikerét s néha közel sodorja a neveléshez. A *Monna Vanna* diadalokozóját el kell felelni s egyik jelével a magyar költőt fölékesíteni.“ A *Pester Lloyd* szerint: „A Nemzeti Színház *Abrányi* Emilől, a finom érzékű és hatalmas nyelvezetű költőtől *Monna Vannának* olyan fordítását kapta, mely erő, folyékony és hangulat dolgában a remek eredetivel egyenlő rangú.“ A *Hazánk* szerint: „Elismeréssel kell adoznunk a fordítónak, aki *Maeterlinck* sivar prózáját szép magyar színpadi nyelvvé ruházta föl. *Abrányi* Emil jelenleg legelső magyar műfordító, aki e rendkívül nehéz feladatot nagy művészettel végezte. Sok színt adott a fordítás nyelvezetének és így nagyot lendített a darabon.“ Az *Egyetértés* szerint: „A fordításról elég azt mondanunk, hogy *Abrányi* Emil munkája. Mint műfordító sokkal hírnevesebb, semhogy külön magasztalásra szorúlva.“ A *Neuss Pester Journal* szerint: „*Abrányi* Emil fordítása mesteri és a darabot teljesen congeniális.“ A *Magyar Szó* szerint: „*Abrányi* Emil, a kiváló költő és műfordító fordításának a megérdemelt dicsérettel adoznunk. Csak kár, hogy *Abrányi* Emil ilyen munka lefordítására fordítja idejét.“ A *Független Magyarország* szerint: „*Abrányi* Emil a darabot nagyon szépen fordította magyarra.“ Es a *Budapesti Hírlapban* ezeket olvassuk: „*Abrányi* Emil fordításáról hangzás után ítélev mondatjuk, hogy egyike a legjobboknak, amiket a Nemzeti Színházban hallottunk. Erővel teljes, kifejező, folyékony, magyaros.“

Monna Vanna legközelebbi előadása szombaton lesz rendez bérletben, mint a mai. Ötödik előadását pedig vasárnap tartják meg általános bérletszűnetben. E két előadásra már most lehet jegyet váltani a színház elővetélt pénztáránál és a jegyirodáknál. A vasárnapi előadásra a bérlet helyei szombaton déli 12 óráig lefoglalhatók.

** *Hírek a Nemzeti Színházról*. Újév napján, esztörtökön este a *Nemzeti Színházban* *Kemechey* Jenő és *Malonyai* Dezső társadalmi színműve. A föld kerül

A BUDAPESTI NAPLÓ telefonja.

Szerkesztőség 56—12
Kiadóhivatal 54—39

TÁVIRATOK

Szerződésünk Olaszországgal.

Róma, december 30. A Tribuna írja: Miután az Ausztria-Magyarország és Olaszország közt fennálló kereskedelmi szerződés felmondása megtörtént, az olasz kormány semmiféle kezdő lépést nem fog tenni. Hogy azonban dokumentálják a jó szándékot arra, hogy megegyezést érjenek el, valószínű, hogy legközelebb kineveznek egy olasz alkudozót.

Loubet adománya.

Páris, december 30. Loubet elnök 10.000 frankot küldött az orosz cárnak az andiseni földrendés állapotai részére.

A galiciai tartománygyűlés.

Lemberg, december 30. A tartománygyűlés mai ülésén elfogadta a három havi költségvetési provizóriumot. A vita folyamán a helytartó a galiciai gazdasági munkások legutóbbi sztrájkjáról beszélt és kijelentette, hogy nem lehet tagadni, hogy az agitáció a sztrájkot nemzetiségi politikai legyvernek használta. A ruthén nemzetiségnek semmi köze sincs ehhez az izgatáshoz. A sztrájk nagy kárt okozott a parasztnak és a földbirtokosoknak. Kívánja, hogy úgy a lenygyekek mint a ruthének tartózkodjanak az extrém áramlatoktól és a szenvedély kitöréseitől, hogy ismét helyreállhasson az egyetértés. A kormány igyekszik foghatóvá tenni, hogy a tartománygyűlés normális tevékenységet fejlessen ki. Rutovskij kijelentette, hogy a lenygyekek egyetértésben akarnak élni a ruthénekekkel. Mogilnicki (ruthén) a ruthén nép inséges helyzetét tette szóvá. gróf Dzieduszycki Albert azok ellen az izgatók ellen fordult, akik a sztrájkot előidéztek. Gróf Baden Szaniszló főelőadó kijelentette, hogy a lenygyekek hajlandók a ruthének igazságos és jogos követeléseit figyelembe venni. A legközelebbi ülés ma este lesz.

Megégett család.

London, december 30. Stepany városrészben (London keleti részében) az éjjel Schlesinger posztógyáros házában tűz támadt, amelynek áldozatul esett a gyáros felesége és öt gyermeke.

Közgazdasági táviratok.

Bécs, december 30. Az év végének igényei ezuttal a benyújtások rendkívül nagyságában jutottak kifejezésre a jegybanknál. Hétlőn a váltóleszámitolás 65 millió, ma 20 millió koronára rugott. A magánkamatláb 3 1/2%-ra súlyyodt, január 2-ára a folyópenz árfolyama 3 1/2%-on áll.

Bécs, december 30. (A Budapesti Napló telefonjelentése.) A folytonosan tartó enyhe időjárás következtében remélhető, hogy a hajózás legközelebb megkezdődik s ezért eladásra való hajlandóság mutatkozik. Az irányzat hanyatlott. A határidőkre lanyhulás állott be, buza 5 rozs 6—7, zab 3—4 fillérral gyöngült. Buza tavaszra 7.74—7.71, rozs tavaszra 6.90—6.88, zab tavaszra 6.42—6.44 K.

A készrúpiacra részvétel hiányában nem fejlődhetett ki üzlet s az irányzat annyiban gyöngült, hogy buza 5 fillérral, régi tengeri és magyar zab szintén 5 fillérral lett olcsóbb.

Záraltkor: Buza tavaszra 7.73, 7.74, rozs tavaszra 6.89, 6.90, zab tavaszra 6.44 K.

New-York, december 30. (Terménytőlcse.) (Záralt.) Gyapot: New-Yorkban helyben 8.40 (8.85), Decembe 8.62 (8.67), Márciusra 8.52 (8.49), New-Orleansban helyben 8.5% (8.4%), — Petroleum: Stand white New-Yorkban 8.20 (8.20), Stand white Philadelphianban 8.15 (8.15), Refined in Cases 9.50 (9.50), Credit Balances at Oil City 1.51 (1.51), — Zsir: Western steam 10.75 (10.80), Rohe és Brothers 10.90 (11.—), — Tengeri irányzata engedő. Decembe 59.— (59.—), Január 54. 1/2 (54. 1/2), — Májusra 48. 1/2 (48. 1/2), Buza irányzata engedő. — Piros ősz helyben 79. 1/2 (79. 1/2), Decembe 84.— (84. 1/2), Január —, — (—), Májusra 80. 1/2 (80. 1/2), Jul-ra 78. 1/2 (78. 1/2), Gabona szállítási díja Liverpoolba 1. 1/2 (1. 1/2), — Kávé: fair Rio T. sz. 5. 1/2 (5. 1/2), — Dec-re 4.35 (4.35), Máro-ra 4.55 (4.55), — Liszt: Spring Wheat clears 3.05—3.10 (3.05—3.10), Outlook 3. 1/2 (3. 1/2), On: 36. 1/2—26. 1/2 (26.35—26.45), — Rész: 15. 7/8—11. 1/2 (11.75—11.—), (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Chicago, december 30. (Terménytőlcse.) (Záralt.) Buza irányzata engedő. — Dec-re 73. 1/2 (74. 1/2), — Jan-ra —, — (—), — Tengeri irányzata engedő,

— Dec-re 44. 1/2 (45. 1/2), — Zsir: Jan-ra 10.30 (10.40), — Jár-ra 9.92 (10.02), — Szalonna short clear 8.98 (8.98—0.—), — Sertéshús: Jan-ra 16.27 (16.25), — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

KÜLÖNFÉLÉK

Nem daloltam soha másnak...

Nem daloltam soha másnak,
Csak örökké néked;
Jóba'-rosszba' oly régóta
Csak teroldt szolt a nóta,
Édes párom,
Télen-nyáron
Vig nóttálkál, bús nóttálkál
Áltattalak téged.

S bár a lellem és a nótam
Oly sokan leszötták
S bár sújtott a sors csapása
Kegyetlenül egyre-másra,
Édes párom,
Télen-nyáron
Meghallgattad, elhallgattad
Mindig ezt a nóta!

És nem is hall itt e hárfán
Más nóta már senki:
Nekem s nekéd ez a legszebb,
Se te, se én nem untuk meg,
Édes párom,
Télen-nyáron
Ha a szíved, a jó lelked
Dicséretét zengi!

Horváth Elemér.

+ A canterbury-i érsekről. Az anglikán egyház fejének, a canterbury-i érseknek halálával az angol társadalom egyik karakterisztikus alakja tűnt le a szereplés színpadáról. Ezt a hatalmas férfit, aki a legalacsonyabb sorsból küzdötte fel magát hazája legényesebb méltóságára, polgári nevén Frederik Templenák hívták. A canterbury-i érsek az angol király legelőkelőbb alattvája, amennyiben ő mint Anglia primása, rangban közvetlenül a királyi hercegek után következtek az összes főnemesség és hercegek előtt.

Oxfordi diák korában a későbbi érsek olyan sanjary viszonyok közt élt, hogy néha gyertyára sem volt pénze és akárhányszor az utóán tanult az utcalámpák világítása mellett; most pedig, mint canterbury-i érseknek háromszázézer korona évi jövedelme van. És ez a kitünő férfi nem stréberkedésnek köszönhető fényes karrierjét, mert az ő egyszerű jellemének minden csuszás-mászás idegen volt. Sőt pályája kezdetén szabadelvű eszméje miatt gyakran magára vonta az egyházi körök neheztelését.

Légió azoknak az adománknak száma, amelyek az érsek jó humoráról tesznek tanúságot. Egy ízben például, valami diszlakomán egy arisztokrata hölgy volt az asztalszomszédja, aki folytonosan szenteskedő kérdésekkel gyötörte. Elmondta neki például, hogy nagynénjének el kellett volna utaznia, de lekészt a vonatról és ugyanaz a vonat egy másikkal összeült-között és az utasok mind szerencsétlenül jártak.

— Nem gondolja hercegséged — kérdezte a sok kérdésű hölgy — hogy egyenesen az isteni gondviselés óvta meg nagynémét a veszedelemtől?

— En nem ismerem az ön nagynénjét, tehát nem tudom, hogy megérdemli-e az isteni gondviselés oltalmát és nem csak pusztán véletlenség mentette-e meg a szerencsétlenségtől! — felelt a meggyötört fopap szárazon.

Egy másik esetben az érsek rezidenciája, a gyönyörű Lambeth Palace előtt, egy bérkocsiba szállott. Az érdemes bérkocsis ostarával az érseki palotára mutatva, egész bonhomióval kérdezte:

— Mit mondjon uram, hogy ha Szent Pál most élne közöttünk vajon ilyen diszes palotában lakna-e?

— Azt nem tudom biztosan — mondta az érsek feleletre készen — de az a véleményem, hogy mindezenre fel kellene ajánlani neki!

+ A legkiválóbb spanyolok. A Blancoy Negro című újság nemrég kérdést intézett olvasóközönségéhez, hogy kik a jelenkorban Spanyolországban a legkiválóbb írók, zeneszerzők, festők, szobrászok, politikusok, tábornokok és torreadorok. A szerkesztőséghez 31.108 szavazat érkezett. Az írók közül Echegaray 9429, Perez Galdos 8912, Valera 4944, Menendez Pelayo 3044, Pereda 1362; a zeneszerek közt Breton 10.438, Chapi 10.280, Caballero 3934, Sarasate 2845, Cluexa 1079; a festők közül Sorolla 14.201, Pradilla 6944, Villegas 2654, Morone Carbonere 2194; a szobrászok sorában Beullure 19.063, Querol 10.093; a politikusok közül Sagasta 13.501, Canalejas 5834, Silvela 2559, Romero Robledo 2234, Moret 1032; a tábornokok közt Weyler 9851, Polavieja 6177, Azcar-

raga 6189, Linares 2088, Lopez Dominguez 1822; végül a torreadorok közt Fuentes 23.423, Mazzantini, aki most már letűnt nagyság, 8541 szavazatot kapott.

+ Babona és húság. A Modern Society közli a következő reminiscenciát. Eugénia császárnő igen babonás, ezt a gyöngyét valószínűleg spanyol és skót elődeitől örökölte, Eugénia császárnének Párisban a Notre-dame-templomban volt az esküvője. A templomba indulás előtt ősz spanyol szolgálja arra kérte, hogy pompás nyakékát né vegye le!

— Gondolja meg, felség, — így szolt az öreg szolgáló — hogy a mi hazánkban az a mondás: Minél több gyöngyöt visel a menyasszony esküvője napján, annál több könnyet fog sirni életében.

A császárné azonban nem hallgatott rá. Húsága győzött és a gyöngyökszert nyakába akasztotta. De a szolgáló megjegyezte mély hatással volt a császárnéra. Megrázkodva gondolt a Tuillériák aszszonyainak szenvedéseire és észbe jutott, hogy egy napon talán az ő szemei is verekek lesznek a sírástól. Amikor azután a szerencsétlenség napjai csakugyan beköszöntöttek a császárnéra, gyakran sóhajtott fel Eugénia: „Mifélt is vettem led azokat a gyöngyöket. Öreg szolgálóm figyelmeztetett, de sajnos, nagyon hiu voltam.“

+ A buddhista káté. Henry S. Olcott angol tudós buddhista iorrások nyomán megírta és összeállította a buddhizmus kátéját, amelyből a következő figyelemreméltó cikkeket közöljük:

A buddhistáknak azt tanítják, hogy különbség nélkül minden ember iránt egyforma türelmessel, einézssel és testvéri szeretettel, minden állat iránt pedig jószággal viseltessenek.

A világegyetemet nem teremtették, hanem lejlődött s nem valami istennek az önkénye, hanem törvényyszerűségi uralkodik benne.

A buddhizmus igazsággal (természeti igazságok, s azt hisszük, hogy egymásra következő kalpákban, vagyis világerődiusokban fölvilágosult lények, vagyis buddhák tanították.

A jelenlegi kalpának negyedik tanítója Szakya-Muni volt, másképpen Gautama Buddha, aki ezelőtt kétezeröttszáz évvel született hindu királyi családból. Történeti személyiség s igazi neve Sziddharta Gautama volt.

Szakya-Muni azt tanította, hogy a tudatlanság vágyat kelt, kielégítetlen vágy az oka a megisméltődő születéseknek, ez pedig oka a nyomorúságnak. Aki a nyomorúságtól meg akar szabadulni, az szabaduljon meg a megisméltődő születéstől, ettől pedig úgy szabadul meg, ha a vágyat kioltja magából. A vágy kioltásának pedig a tudatlanság megszüntetése a fő-tétele.

A tudatlanság azt a hitet táplálja, hogy szükséges a visszatérő megifjodás (lélekvándorlás). Nem szükséges s oly étet kell élni, hogy ennek a szükségét ne érezzük. A tudatlanság arra a csalékony képzetre vezet, hogy erre az egy emberi életre egy más, boldogsággal vagy bajjal teljes életnek kell következnie.

Miután a megifjodásnak az a vágy az oka, ami élünk, a megifjodás megszűnik, ha ez a vágy kioltatik, s a bevégzett individuum mélyseges elmélkedéssel éri el a lelki békének azt a boldog állapotát, melyet Nirvánának nevezünk.

A buddhizmus óva int a babonás könnyenbívóságtól. Gautama Buddha a szülők kötelességévé teszi, hogy gyermeküket tudományban és irodalomban oktattassák. Azt is tanította, hogy senki se higgyen olyat, mely az emberi észszel nem áll összhangzásban, bármekkora bölcs tanítja is s bármilyen hagyomány támogatja is.

+ A angol milliomosokról. Az örökösödési illeték bepillantást enged az angol nép gazdagságába. A múlt esztendőben kétszázhat oly vagyon ment át más kéze örökség folytán, mely százezer font sterlingnél nagyobb. A névsor élen a nemrég elhunyt M. Calmont áll, aki négy-öt millió font sterlingt hagyott. Azután következnek lord Fitzwilliam két millió kilencszázezer, Vagliano kétmilliónyolcszázézer és Sutton kétmillió font sterlingel. Az a legérdekesebb, hogy ezek jobbra mind maguk szerették a vagyonukat, még pedig nem spekulációval, hanem szakadatlan tevékenységgel. A kétszázhat örökhagyó mind öreg kort ért, átlag hetvenhárom esztendő, de voltak vagy ötvenen, akik nyolcvan- és hatan, akik kilencvenéves korukban haltak meg, bizonyítékul annak, hogy szakadatlan tevékenység s rendszer életmód mellett nagy kort ér el az ember. A kinostár tavaly tisztán örökösödési illetékekben tízezer millió font sterlingnél többet vett be s ez összeggel valószínűleg az idén is betolyik.

KÖZGAZDASÁG

Ipar és kereskedelem.

A budapesti áru- és értéktőzsde tanácsa ma délután 5 órakor Kornyel Zsigmond főrendiházi tag elnöke alatt teljes ülést tartott s abban a következő határozatokat hozta: kimondotta, hogy az orszvai petróleumgyár-részvénytársaság részvényeit, a brassói általános takarékpénztár zálogleveleit s az általános osztrák-magyar légszészárslat részvényeit lajstromoztatja és a hivatalos árjegyzék-lapban jegyezteti. Elhatározta továbbá, hogy a Magnesit iparrészvénytársaság és az ipar- és kereskedelmi bank részvénytársaság részvényeinek tőzsdéi jegyzését beszünteti. Ezek után a tanács a folyóügyeket intézte el.

Délgymölcs-alkuké. A Magyar Kereskedelmi Részvénytársaság tegnap tartott aukcióján 8000 láda narancsot, citromot és mandarin adott el a következő árak mellett: *Narancs*: 160-as 8,50 koronától 9.- koronáig, 200-as 4,50 koronától 6.- koronáig, 300-as 4,50 koronától 6,50 koronáig, 360-as 4.- K-tól 6.- koronáig, Vépáros narancs: 10.- koronától 12.- koronáig, *Citrom*: 300-as 10,50 koronától 6.- koronáig, 360-as 6,50 koronától 6,50 koronáig, *Mandarin*: 80-as 3,50 koronától 5,50 koronáig, 100-as 2,50 koronától 4.- koronáig. A legközelebbi aukció szerdán, január 7-én lesz, mely alkalommal 10,000 láda narancs, citrom és mandarin kerül eladásra.

Szeszárak. A kontingens nyersszesz ára Budapesten 36.- korona pénzben, 37.- korona áruban. *Bécsben* a kontingentál készáru 35,80 korona pénzben, 36,20 korona áruban.

Borjvásár. 1902. évi december hó 30-án. (A budapesti marhavasártéri vásár-pénztár részvénytársaságától.) Felhajtás: *Belföldi élő borjú* 355 db, leölt borjú — db, bécsi borjú — db, — db, növendékmárha 2 darab, bárány élő — darab, leölt bárány 70 darab. *Árjegyzések.* — Belföldi élő borjú I. rendű 84—94 l.-ig, kivételes 96 l., II. rendű élő borjúkért 74—82 l.-ig, 1 kilónként, leölt borjú I. r. — l.-ig, II. r. — l.-tól — l.-ig, kivét. I. kilónként levonas nélkül. *Rugott borjúkért* 30—50 l.-ig, *Növendékmárha* — f.-tól — l.-ig, I. r. — l.-ig, középminőségű 49—60 l.-ig, alárendelt — l.-ig, 1 kilónként, *Bárány élő* — k., leölt bárány 10—15 k., kivételes ár — k.-ig páronként. — Az irányzat élénk volt, az árak 2—3 fillérral kgkint javultak.

Sertés-konsumvásár. (A székeslővárosi sertés-vásár és közvágóhid intézése.) December 30-én, Felhajtás: *Zsírsertés*, ugymint öreg I. rendű 850 kilogramm felül — darab, II. rendű 280—350 kilogramm — darab, kanló — darab, silány — darab, fiatal nehéz 300 kilogramm felül — darab, közép 220—300 kilogramm — darab, könnyű 220 kilogramm — darab, süldő — darab, malac — kilogramm — darab. *Összesen* — darab. *Husértés* ugymint: nehéz 300 kilogramm felül — darab, könnyű 250—300 kilogramm — darab, süldő — darab, malac 40 kilogramm — darab. *Összesen* — darab. *Felhajtás* Összege 1062 darab, Előző napi maradvány 695 darab, összesen 1757 darab. *Eladatott* 1381 db. *Maradvány* 376 db. A vásár irányzata élénk. Az árak szilárdak. — Következő árak jegyeztettek: *Zsírsertés*: Öreg I. r. 850 kggr-on felül 90—99 fillérig, II. rendű 280—350 kilogramm 88—96 fillérig, selejtezett 76—80 fillérig, silány — fillérig, fiatal nehéz 300 kilogramm felül 96—101 fillérig, fiatal közép 220—

300 kilogramm 86—98 fillérig, fiatal könnyű 220 kilogramm 84—94 fillérig, süldő — fillérig, malac — fillérig. *Husértés*: Nehéz 300 kilogramm felül — fillérig, könnyű 140—300 kilogramm — fillérig, süldő — fillérig, malac 40 kilogramm — fillérig. *Árak* minden levonas nélkül kilogrammonként, élősúlyban.

Bécsi sertésvásár. A st.-máriai központi vásárocsarnokban ma megtartott sertésvásárra bejelentettek 12394 darabot, ebből a vásár elején felhajtottak 5360 darab fiatal sertést, 6374 darab magyar hizott sertést és — darab nehéz sertést. Összesen 11737 darabot.

Az irányzat szilárd volt. *Jegyzések*: klgr.-kint élősúlyban (a fogyasztási adót nem számítva). *Elsőrendű sertés* 108—111 fillér, *kivételesen* — fillér, *közép minőségű* 101—106 fillér, *könnyű sertés* 92—94 fillér, *fiatal sertés* — fillér, *süldő* 84—90 fillér.

A budapesti gabonátözsde.

Budapest, december 30.

Lánya külföldi jelentések hatása alatt a tegnap észlelt intenzív lanyhaság ma tovább folytatódott. A malmok továbbra is tartózkodtak a bevásárlótól és össze-vissza tén 6000 métermáza búzát vásároltak 5 fillérral olcsóbb árakon. A többi cikkekből lanyha hangulat mellett alig fordult elő üzlet.

Eladatott:
Buza, Tiszavideki: 1000 mm. 81 k. 8 K. 45 l., 100 mm. 81 k. 8 K. 35 l., 100 mm. 81 k. 8 K. 30 l., sárga, 100 mm. 81 k. 8 K. 42 1/2 l., 200 mm. 80 k. 8 K. 42 1/2 l., 100 mm. 80 k. 8 K. 35 l., 500 mm. 80 k. 8 K. 81 k. 40 f., 100 mm. 80 k. 8 K. 40 f. 1. felső. 100 mm. 81 k. 8 K. 40 f. 1. felső. 100 mm. 89 k. 8 K. 40 l., 150 mm. 80 k. 8 K. 40 l., 100 mm. 80 k. 8 K. 35 l., 100 mm. 80 k. 8 K. 37 1/2 l., 100 mm. 80 k. 8 K. 25 f. kevert, 200 mm. 79 k. 8 K. 30 l., 100 mm. 79 k. 8 K. 30 l., 300 mm. 79 k. 8 K. 25 l., 100 mm. 79 k. 8 K. 25 l. kevert, 100 mm. 79 k. 8 K. 27 1/2 l., 100 mm. 79 k. 8 K. 25 l. kevert, 100 mm. 78 k. 8 K. 15 l. bükkös.
Fejérmegyei: 500 mm. 77 k. 7 K. 95 f. *Pestmegyei*: 100 mm. 81 k. 8 K. 30 f. 300 mm. 80 k. 8 K. 25 f., 100 mm. 80 k. 8 K. 30 f., 200 mm. 80 k. 8 K. 22 1/2 l., 20) mm. 79 k. 8 K. 17 1/2 l., 100 mm. 79 k. 8 K. 15 f. kevert, 100 mm. 79 k. 8 K. 07 1/2 l., 500 mm. 77 k. 8 K. 05 l., 200 mm. 76 k. 7 K. 90 l.
Budai: 100 mm. 78 k. 8 K. — f. *Bihari*: 20 mm. 79 k. 8 K. 05 f. *Felsőmagyarországi*: 150 mm. 79 k. 8 K. — f. *Bánásági*: 100 mm. 78 k. 8 K. — f., 200 mm. 76 k. 7 K. 80 l., 100 mm. 75 k. 7 K. 65 l. *Bácskai*: 100 mm. 77 k. 8 K. 20 f. *Becskerei*: 350 mm. 70 k. 8 K. 25 l. 100 mm. 77 k. 8 K. 05 f.
Mind három hónapra.
Rosa: 500 mm. 6 K. 77 f. *Arpa*: 600 mm. 6 K. 80 l. kpf. paritás. *Zab*: 100 mm. 6 K. 57 1/2 l. kpf., 2.0 mm. 6 K. 55 l. 100 mm. 6 K. 52 1/2 l., 100 mm. 6 K. 50 l., 100 mm. 6 K. 47 1/2 l., 200 mm. 6 K. 2) f. keverék, 100 mm. 6 K. 20 f. keverék, 100 mm. 6 K. 00 f. keverék.
Tengeri (uj): 100 mm. 5 K. 22 1/2 f. paritás. *Kőbánya* 100 mm. 5 K. 27 1/2 f. paritás, Budapest 100 mm. 5 k 15 l. paritás, Budapest.
Képzeltetés mellett.
A készáru hivatalos jegyzése a budapesti áru- és értéktőzsde s okásai szerint készpénzben 50

kilogrammonként. — A minőség hektoliterenként és kilogrammonként.

B u z a	Kilós	Kilogramm ára		Kilós	Kilogramm ára	
		K-tól	K.-ig		K-tól	K.-ig
Tiszavideki	uj	76	0,—	80	8,40	8,50
"	"	77	0,—	81	8,10	8,20
"	"	78	8,05	82	8,20	8,35
"	"	79	0,—	—	—	—
"	"	78	7,60	81	8,—	8,10
Fehérmegyei	"	77	7,80	80	8,—	8,10
"	"	78	7,95	81	8,1	8,25
"	"	79	0,—	—	—	—
"	"	78	7,70	80	7,90	—
Pestvidéki	"	77	7,75	81	8,05	8,20
"	"	78	7,80	82	8,15	8,30
"	"	79	0,—	—	—	—
Bánási	"	76	7,15	80	7,95	8,10
"	"	77	7,72	7,50	0,—	0,—
"	"	78	7,80	82	—	—
"	"	79	0,—	—	—	—
Bácskai	"	76	7,75	8,15	0,—	0,—
"	"	77	7,95	8,16	0,—	0,—
"	"	78	8,15	8,20	0,—	0,—
"	"	79	0,—	—	—	—

Egyéb gabonafélék	Kilós	Kilogramm ára		
		K-tól	K.-ig	
Rosa	uj	70—72	6,60	6,70
"	elsőrendű	—	6,40	6,50
"	másodrendű	—	5,70	5,85
Arpa	"	60—62	6,50	6,60
"	lakarany	—	6,60	6,70
"	ágyúsi való	—	6,60	6,70
"	szőlőszára való	—	6,60	6,70
Zab	"	30—41	6,30	6,50
Tengeri	"	—	1,70	6,45
"	bánásági	—	6,70	6,80
Répe	uj	—	10,—	10,80
"	káposzta	—	0,—	0,—
Kéles	"	—	5,70	6,—

Határídőzlet:
A coulisse felhasznála egy cseh spekuláns machinációt, ki nagy osztatással elővásárolt buzáját és lisztjét pár krajczerral a napiár alatt eladta, a malmok rossz üzletét hirdette és emódon lerántotta az áprilisi buza kurzusát 7,60-ig. Dében a kisebb hozatalokra (126,30 mm.) barátságosabbá vált a hangulat. Dében 1—2 fillérral emelkedtek az árak a coulisse fedezéseire, mert kezdik belátni, hogy tul-lótek a célon.

Esti zárlat lanyha:
Októberi buza 1903. . . . . 7,74—7,77
Áprilisi buza 1903. . . . . 7,65—7,63
Áprilisi rozsa 1903. . . . . 6,64—6,65
Áprilisi zab 1903. . . . . 6,17—6,19
Májusi tengeri 1903. . . . . 5,73—5,74
Augusztusi répe 1903. . . . . 11,76—11,85

A budapesti értéktőzsde.

A kiegyezési tárgyalások a mai tőzsdét kedvezőtlenül befolyásolták, a minék következtében az értéktőzsde lanyhán indult meg s az összes nemzetközi papirok, az államvasutat kivéve, árfolyamosoruként szenvedtek. A déli tőzsde megnyitásánál az irányzat jobb berlini jegyzésekre egy kissé megszilárdult, a zárlat elé azonban ismét elanyhult. Csak Államvasutat és Magyar koronajáradék iránt mutatkozott — bécsi vásárlásokra — nagyobb vételkedv. A helyi piac nyugodt, de üzletellen volt. A valuták és devizák csekély eltérést mutatnak. *Az értéktőzsde* a vezető értékpapirok árfolyamai a kiegyezési tárgyalások rosszabb megítélése folytán újabban osztkentek. *Az előtőzsde* előfordult kitések: Magyar koronajáradék 97,95. Magyar hitelrészvény 719.—720.—. Leszámitolóbank részvény 450,50—451.—. Osztrák hi-

REGÉNY

A sötét titok.

— Bánygyi regény. —

(40)

De talán akad egy böles, aki lelkembe világítva megért engem és aki belátja, hogy nem vagyok gonosztevő, hanem szerencsétlen ember és aki vétkemben nem lát mást, mint a kegyetlen, kikerülhetetlen végzetet.
Ezt az embert áldani fogom siromban is. Egész életemben iparkodtam jót tenni az emberekkel, hogy legalább magam előtt megvezekeljem bűnömöt és azért legyen utolsó akaratom a szeretet intézkedése.
Vagyonomból egy millió márkát a dombrowni járás szegényeire hagytok. Az országos tanács rendelkezék a tőke kezelése és kamatainak szétosztása felett. Leányomat azért semmitől sem fosztom meg, még mindig eleget örököl.

Óhajtom, hogy holtestemet eléressék és hamuját szegény nőm sírjára szórják. Ez a hamu legyen életője az örökzöldnek, amely a megszentelt helyet befutja.
Dr. Wegener Erich.
Sellin Artur végére ért a levélnek. Öregeste volt már és mély homályba borult a szoba, amelyben templomi csend honolt.
Miután a fiatal ember a levélokotta meghatottságból végre fölésmélt, még sokáig beszélgetett az öreg orvossal.
Elsősorban keresztülvitte, hogy Wegener dr. megengedte neki, hogy a levélnek azt a részét, melyben megokolja Ralph meggyilkolását,

azonnal megsemmisítthesse. Fridának nem volt szabad megtudnia, hogy anyja nem természetes halállal halt meg. Neki is, a világnak is azt kell hinnie, hogy az idegbetegnek tartott orvos az örültés rohamában követte el a bűntényt...

Másnap az öreg orvost halva találták ágyában. Vallomásának első részét, amely a szavakkal végződik: „Miért követtem el a gyilkosságot?” a következőkkel egészítette ki:
„Nem tudom. Agymban az utolsó hónapokban olyan örület képződött, mely a hü ember halálát követelte. Több idegesemő, agyam bizonyos rostjai parancsolták réam a bűntényt. Nem én követtem el a tettet, hanem agyam beteg részei. Kezem csak az akaratnélküli rabszolga volt...”

Pfeil Bothó grófot és Krauso Metát kieresztették a fogságból. Együtt mentek Meta szüleihez. A gróf annak rendje és módja szerint megkérte az öreg Krausétől leánya kezét. Az öreg földmives kellett volna bár, de mégis megadta beleegyezését. Nehezebben ment a dolog a gróf szüleinél. A büszke főur magánkívül volt, mikor fia óhajtasáról értesült, felhozva, hogy e házasság folytán fia újra a világ nyelvére kerül. Hiába volt nemesszivi, előítéletlőt ment hitvesének rábeszélése, hogy Bothónak becsületbeli kötelessége ezt a hőselkü, önfeláldozó leányt nőül venni, az öreg gróf nem engedett. Csak miután fia azzal fenyegetőzött, hogy otthaggyja bírói állását és hazáját elhaggya, egy afrikai gyarmat-társaság szolgálatában új egzisztenciát alapít magának, nyugodott bele a gógós oligarcha Bothó gróf elhatározásába.

Dombrownben és környékén azóta sok minden megváltozott. A hetek asztaltársaságából csakis a bíróvá előléptetett Bodelschwingh maradt Dombrownben, Pfeil, Boroviecki és Naumann elszéledtek az országban, valamennyien előkelőbb állásban teljesítve hivatásukat.

Hűsen elhagyta a bírói pályát; anyja halála után Berlinbe költözött és ott élt nagy vagyonra kamataiból.

Stein Ozvald a d.-i országos törvényészék bírája lett. A nyári színetek alatt Vandával és két fiacskájával Starocinban szokta tölteni harketi szabadságidejét. Ilyenkor az öreg Konieki újra fiatalnak érzi magát, mintha egy új tavasz sugári aranyozná be élete alkonyát. Reggeltől napestig azon fárado, hogy gyermekeinek örömet okozzon és miáltal tédere veje unokáit, a gyermekek kedves vonásaiban neje arcának félreismerhetetlen nyomait keresi, annak a nőnek, akit oly korán ragadott el tőle a kegyetlen végzet.

Örömnapija van az öregnek akkor is, ha a rosenthal és keltzini földesur eljön hozzá látogatón.

Ki ne örülne, ha látja a boldog párt: Sellin Arturt és Wegener Fridát. A legváosabb iskolásgyermek is lekajpa spájkját és az aggrastyán is tisztelettel megemeli kalapját, ha Sellin és neje Dombrown környékén lovagolnak. Hiszen a Wegener-féle alapítvány az áldás örök forrása lett, amely évenként sokszáz szegénynek nyújt enyhülést az inség napjaiban.

A szegények hálatelt szive a nagy jötevé gyermekei felé fordul szeretetével. De Wegener Frida és Sellin Artur is bőkezűen támogatják a szegényeket, különösen bőkezűen gondoskodtak rosenthal és keltzini munkásairól. Minden lakóházban boldogság és megelégedés honol, mindegyik körül egy kis kert terül el, a

Napirend.

Napló: Szerda, december 31. — Római-katholikus: Szilveszter. — Protestáns: Szilveszter. — Görög-orosz: (december 18.) Sebestyén. — Zsidó: Tebeth 1. Rosch. Chod. — Nap ké: 7 óra 34 perckor. — Nyugszik: 4 óra 1 perckor. — Hold kél: 8 óra 9 perckor reggel. — Nyugszik: 5 óra 14 perckor délután. A horvát miniszter fogad délután 4 órakor. A képviselőház előke fogad 9—10-ig. Nemzeti Múzeum. Képtár és néprajzi osztály (Csillag-utca 16. szám alatt). Nyitva van délelőtt 9 óratól délután 1 óráig. Országos képtár az Akadémiában délelőtt 9—1 óráig. A Múcsarnok téli kiállítása nyitva 9 óratól 4-ig. Belépődíj 1 korona. Az iparművészeti társulat téli kiállítása nyitva délelőtt 9 óratól este 8-ig. Belépődíj nincs. Téli kiállítás a Nemzeti Szalonban nyitva 9 óratól 8-ig. Belépődíj 50 fillér. Az Akadémia Goethe-szobája nyitva délelőtt 9—12-ig.

Földtani intézet múzeuma nyitva délelőtt 10—1 óráig. Belépődíj 1 korona. Szabadalmi levéltár (Erzsébet-körút 19.) nyitva délelőtt 9—1 óráig. Múzeumi könyvtár nyitva délelőtt 9 óratól 1-ig. Akadémiai könyvtár zárva. Egyetemi könyvtár nyitva délelőtt 9—12-ig. A Jódorsói könyvtár (Károly-körút 28.) mindennap nyitva van, kizárólag délelőtt 9—1-ig, vasár- és ünnepnapokon 9—12-ig. Állatkert a Városligetben nyitva egész nap. Belépődíj 60 fillér. Magyar Kereskedelmi Múzeum. Igazgatóság, kereskedelmi szaknyitára, tudakozó-osztálya és keleti miniatúr: V. kerület Váci-körút 22. szám alatt. Nyitvatartás: délelőtt 9 óratól 12 óráig és délután 3 óratól 6 óráig. Hazai termékek kiállítása és kereskedelem-történelmi gyűjtemény, továbbá a hazai ipari kiállítás (melyben az üzletvezetőség aranydíjakat is eszokol) a Városligeti iparcsermokban nyitva délelőtt 9 óratól 12 óráig és délután 3 óratól 6 óráig. A külügyi kirendeltségek központi üzlet.

vezetősége (Magyar kereskedelmi részvénytársaság) V. Váci-körút 22. szám alatt.

Időjelzés.

— Az Országos Meteorológiai Intézet hivatalos jelentése. — Budapest, december 30. A magas levegőnyomás délekelet Európá fölött megmaradt, ugyiszintén a depressziók közül is az egyik a Finnöböl táján helyet megtartotta, míg a másik az Északi-tenger fölé nyomult. Az európai időjárás enyhe és délkeleti Európá kivételével többékevésbé eszaktósok. Hazánkban a hőmérséklet magasabb a normálnál: esők az ország északi részeit és szórányosan egyebütt is voltak. Állítás: Változóan felhős, enyhe idő várható helyenkint — főleg Nyugaton és Eastakon — esővel.

Jó gyomor — jó egészség!

Az emberis zervnek főkélléke egy jó gyomor, mely nélkül egy egészséges ember el sem képzelhető. Mindenféle gyomorbetegségnél, u. m. gyomorfejlés, túlságos gyomor-sav, égés, étvágyhiány, felbűrtégesség, rossz íz és minden a gyomortól eredő fejtájás, gyomor-sav és bizonyan megszűntet, a Stomachicon (rég elismert gyomorsav- és biztosan megszűntet, a Török Józséf gyógyszerára két korona. Széküldési főkraktár: Lukács Zsigmond gyógyszerár a Török Józséf gyógyszerára. Kapható minden gyógyszerárban.

„ATHENAEUM” irodalmi és nyomdai részvénytársulat kiadásában megjelent: Köszöntő-könyv.

Szilveszteréji punos. A legjobb, ha készítésénél Battle Axe Jamaica Rum-ot használunk, amely ismeretes mint „The Nectar of Jamaica”. Minden üveg a cég felelőse alatt eredetileg töltve. A. A. Baker & Co., London E. C. Ezen vedjegy az összes kultúrallam. törv. védett. CSAK elsőrangú cégéknél kapható.

Titkos betegségek szakorvosa Dr. CZINCZÁR J. egyetem. orvosudor gyógyított férdeknek és nőknél foglalkozási zavar nélkül mindennél bármily régi kórtól. Nemi betegségeket úgy mint húgyszólyást, hólyag- és vizeleti bajokat, bukajeros sebeket, syphilitis. önterőzőséből eredő idegbajokat, a legmagasabb börtbetegségeket és szépséghibákat. Nemi gyengeségi állapotokat (impotencia) megelőző biztos eredményrel gyorsan a legújabb módon. Rendelő-intézet Bpest, VII. Károly-körút 5. I. em., bejárát a lépcsőházból. Rendel: Naponta délelőtt 10—4 és este 6—8 óráig. Külön várdeternek. Nérsékelti (születési) Levéltára kiemeltetett választás. Kivánsára gyógyszerrel is gondoskodik.

Gummi és halhályag, valódi francia gyártmány, eredeti párisi esomagolásban! Orvosilag ajánlja, feltétlen biztos és ártalmatlan! Árak koronáértékben: Tucatont: 2, 4, 6, 8, 10, 12. Ered. amerikai udonság! „Newerrig”, Felülmuhaltatlan! Ruganyos! Elvitáthatatlan! A jelenkor legjobb övszere!!! Diana-öv (havi kötszer) 8—11 korona. Dusan felszerelt raktár: Irrigatorok, fecskendők, suspensziókban stb. Női övszer: Pessarium oclusivum. Menzinger tanár szerint orvosi rendeltetle adatik ki. Ára 3—5 korona. Uj! „Auto Vaginal Spray”! Uj! legbiztosabb és legkényelmesebb női különlegesség. Ára kor. 15.— Figyelemreméltó!!! Legújabb és is kir. szabad. Keleti-fele sörvítő pneumatikus gummi vagy gycerin töltéssel. Legújabb képes ábragyűjtek, zárt borítékban, titoktartás mellett küld: KELETI J. orvos-szébszi mű-és Kétszergyár. Alapítva 1878. Budapest, IV., Koronaherceg-u. 17.

Lehel Henrik és Roboz Andor. Ára köve minis borítékban 1 korona 40 fillér. Partalain versek közzétételét gyermekek részére, mindenféle alakokba, szőlőkhoz nagy-szülőkhoz, mindenféle rokonok, barátokhoz, ismerősökhez, tanítóhoz stb. Kapható a kiadó-társulatnál Budapestban, VII., Kerepesi-út 24. szám. és minden könyvkereskedésben.

Urasági butort IV., Hajó-utca 16., Süts-utca sarok, (Központi városháza közelében) eladók és veszők majdnem egészen új szobabutoroknál, szalon berendezések, trandezsziókat, valódi perzsa és szulina szőnyeget, függönyöket, lámpák, afrik matracok, paplanok, gáz- és villamos lámpákat. Vasútkaját 7 félért árulják.

Miert szenved? mikor önnök a biztos gyógyulásra a legregibb sebek-nél is kiltatása van és majdnem mindig elkerülhet a fájdalmas operációt vagy amputációt, ha Thierry A. gyógyszerész egyedül valódi centifolia-kenőcsöt használja, mely a sebek gyógyításában rendkívül jó hatással van, a fájdalmas enyhítésében pedig elérhetetlen. Valódi centifolia-kenőcs használata: a gyermek-ágyasok mellbajtánál, a tejválasztás akadályozásánál, melkómenyterésznél, vörheny-nél, mindenféle nygi bajnál, nyitl sebeknél lábaknál, és csontokon, sebeknél, sőt-csúsz, dagadt lábknál, sőt csontszáznál is; űsít, szurt, kőt, vágott és roncsolt sebeknél; az idogentestek kiválasztásánál, mint füvek- és faszilánk, homok, dar-tóvis stb.; mindenféle daganat, kintóvás, karbunkulus, új képződemények valamint ráknál, körömméregnél, körömdagasztásnál, hólyagoknál, menőstül kisesebedőit lábak, láb. Égett sebek minden neműt, fagyott testrészek, a betegék fekvőhelyén eredt sebek, a nyakon támadt daganat, vérdagantot, fülbajt és a gyermekok sebesedését stb. Széküldés csak az egész életre es beiktőlőse ellenében. 2 tépely csomagolással, postaköltséggel és szállítással együtt 3 kor. 50 fillér. Számtalan elismerő bizonyítvány eredetiben megtekinthető. Mindenkit övek hamisítványok védelésébe kérem vlyáznál, hogy minden tépelyen a cég: „Orangyal-gyógyszerár Thierry (Adolf) Limited Pregrada” bejegyzve legyen.

Legregibb, legelterjedtebb magyar élcslap. 48-ik évfolyam. Magyarországon 100 holdon felelő föld-birtokosainak, gazda-tisztjainak és haszon-bérlőinek. Czimtára gazdasági és munká-viszonyainak a gazda-sági kiállítások, versenyeik és természet-erdő-menyekismertéséve. Előfizetési ár: füzve 15 kor., kétra 16 kor. Bolti ár füzve 25 kor., kétra 26 kor. Megrendelések a „PÁTRIA” irod., válla-lat-és nyomdai rész-társasághoz, Buda-pest, IX. ker., Utli-út 25. szám intézőndök.

Thierry A. gyógyszer. balzsama és centifolia-kenőcs. E két gyógyszerben felülmuhaltatlan eser, sohasem romlik el, ellenben mindig regibb lesz, ennél örökesebb és hatásebb, és nem a meleg, sem pedig a hideg nem árt nekik, így tehát az év bármely szakában kiltésű. Majdnem mindig van hatásuk és segítőkés, legálább az orvos megérőstől, természetesen nem szabad hamisítványokat vagy affle szörzörösen ajánlt használni, és hatásebban szer-keket használni, melyekért csak legfeljebb a pénz dobunk ki, hanem maradjunk csak a melletti a két régi olajunk, jó, olcsó, megbízható, amelleti teljesen ártatlan, világhírű szernél, melyeknek minden részétlőseit állították kellemes lenni. A hot a fenti ismertetést végiggyekke: valódián kapni nem lehet, ismét kérem minden rendelőt, je címezni: Thierry (Adolf) Limited Orangyal-gyógyszerára. Pregrada Rohitsch-Sauerbrunn mellett. Közp. raktár Budapestban: Török J. gyógyszerész. Zságrában: Miltshoch J. gyógyszerész és Böc-bernt: Brady C. gyógyszerészénél.

Magyar Könyvtár Szerkeszti: RADÓ ANTAL. Kiadja: LAMPEL R. (Wodianer F. és Fiai) cs. és kir. udvari könyvkereskedése. Egy-egy szám ára 30 fillér. Minden füzet egyen-ként kapható. Teljes jogzók min-den könyvkereske-désben kapható. Az eddig megjelent számok részletfizetésre is kapható. Megrendelhetők: Verne. Utazás a föld körül 80 nap alatt. 311—314. Maeterlinck. Monna Vanna. 315. König D. Matematikai mulatságok. 316. I. sorozat 41 ábrával. Szórakoztató, fejtező olvasmány, a mely gyönyörködteve nyújt képet a matematika rejtelmeiről. Előszóval ellátta dr. Beke Manó egyet. tanár.

DÓCZI MÓR czipész Budapest, Kerepesi-út 10. Setol jobb, olcsóbb, elegánsabb és tartósabb cipőt nem kaphat, mint fenti jóhírnevű cégéni. Fenti: Pozsó, cugos, bőrcel 3.20, orozslakkal 3.50 Derby, borjubór angol bakancs 3.50 Bogdár-örv. v. vizes, illós 3.20, cugos 3.— Elegáns iznadsz-olcsó 4.— Amerikai box-bőröpcök 3.50 Lakk vagy box angol bakancs 4.— Beslon-vagy orozslakk-olcsó 4.— Női: Pozsó, cugos, bőrcel 3.— orozslakkal: 3.40 Zergye, illós vagy cugos 3.— gombos, 3.20 Amerikai box, illós, gombos v. cugos 3.50 Beslon v. illós, gombos vagy cugos 4.— Amerikai box-bőröpcök 3.50 Lakk, kivágott 1.50, keresztosított 2.— Gyermekeköl L. Fin- vagy leánycipők 2.— Csizmák, teljesen vízmentesek Halinából, kérti bőrel, dupla lappal 5.— Vízáró-csizma, halinából, bőrcel kértül. 6.— Ragasztásból, erős lakonszoros talppal 7.— Gyermekek-csizmák bőrv. lakasztással 20—30 2 füz. 31—36 2 füz. 40. Előrendelt gummi-száröpcök: füzé 1.80, női 1.30, gyermek 1.— Képes nagy árjegyzék, csomagolás és szállítással ingyen. Vidéki rendelések pontosan és ismertetésen eszaktólótnak. 10 füzet felelő bérmentve. Nem megfőtöl árak kasszögöl kiemelték.

Megrendelhetők LAMPEL RÓBERT (WODIANER F. és FIAI) CS. ÉS KIR. UDV. KÖNYVKERESKEDÉSÉBEN, BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-ÚT 21. SZÁM, és minden könyvkereskedésben.

Színházak, szórakozó helyek.

M. KIR. OPERAHÁZ.
Szerda, 1902. december hó 31-én.
Zárva.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Szerda, 1902. december hó 31-én.
Karácsonyi éj.

Bethlehemes játék 3 felvonásban előjátékkal. Irta Gárdonyi Géza. A kisérő zenéjét szerzerzte Szabados Béla.

Személyek:

Gáspár	Szacsavay	Abradisz	Egressy
Menyhért	Molnár	Ordas	Gál
Boldizsár	Mihályfi	Bertalan	Gabányi
A királyné	Lendvayné	Boris	Rákosi Sz.
Tücsök	Náday B.	Magda	Ligeti
Csillagász	Vizvári	Zsuzsi	Török I.

Kedzete 5 óraker.

VIGSZÍNHÁZ.

Szerda, 1902. december hó 31-én.
Loute.

Bökhözát 4 felvonásban. Irta: Pierre Veber. Fordi totta: Heljai Jenő.

Személyek:

Dupont	Góth	Echanguetenné	Hunyadi
Castillon	Hegedüs	René, leánya	Nógrádi
Francois	Tanay	Bruné	Makróczy
Baburon	Szerényi	Chevrelné	R. Rostagni
Bru	Vendrei	Petitboisné	Erdel
Loute	Varsányi	Marchaisonné	Nikó

Kedzete 7 1/2 óraker.

NÉPSZÍNHÁZ.

Szerda, 1902. december hó 31-én.
Bob herceg.

Regényes nagy operett 3 felvonásban. Irta: Martos Ferenc és Bakonyi Károly. Zenéjét szerz. Huszka J.

Személyek:

A király	Krecsányi	Táncmester	Ujvári
György, fia	Fedák Sári	Tom bátya	Szerdahelyi
Viktória	Dóri	Annie, lánya	Lesodfokzy
Lancaster	Raskó	Plumpudding	Nyárai
Pompoinus	Kovács M.	Gipsy	Kiss M.
Hopmester	Solymosi	Pickvick	Németh

Kedzete 6 óraker.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Szerda, 1902. december hó 31-én.
Niniss.

Énekes bohóság 3 felvonásban. Irta Hennequin és Millaud. Fordította Csereghy Ferenc.

Személyek:

Korniszky	Faragó	Narcisz	Delly
Niniss	Pálmay	Pincér	Lenkeffy
Gregoire	Sziklai	Vadász	Szabó
Anatol	Ráthonyi	Amanda	Abelovszky
Desablette	Giréth	Silleryné	Sziklainé
Dupiton	Mátrai	Georgine	Almássy

Kedzete 6 óraker.

URANIA SZÍNHÁZ.

Szerda, 1902. december hó 31-én.
A megváltás.

Irta és feloivassa Hoek János országgy. képviselő. Kedzete 7 1/2 óraker.

RÓKAP. PÁL

táncintézetében

Szentkirályi-utca 6. sz.

Január havában új tanfolyam veszi kezdetét

Szepességi len-ipari Wein Károly és Társai

vászon- és asztalnemű-gyárosok
Budapesti főraktár: IV. Koronaherczog- u. 8.
(Haria-Basar épület).
Ajánljuk hírneves szepességi vászon- és asztalnemű, törülköző, törle és minden eszékmba vágó gyártmányainkat Minden darab gyártásból származó árutalon védjeggyel látjuk el.

VIKTORIA-ÉPÍTŐ
VED-
JÉV
48HT ZIPSER

Magyar borház

BUDAPEST, Károly-körút (közp. városház épület).
ÁRJEGYZÉK

az egyelőre forgalomba kerülő palackborokról.

Az árak mind megadva értendő, vidékre 14 fillérrel olcsóbb.	Lítérenként		
	kor.	fill.	
Királyalmi 6 fehér	Bokor Károly termése	---	---
Királyalmi 6	Czondór Pál	---	68
Dorozsmal	rizlingi Rainer	---	80
1880as Pécsi	főkaptány	---	1
Decsi	Tóth Károly	---	20
Szamorodni 1878-as	Wohl László	---	2
Szegárdi 6 órós	Dr. Pirnitzer Béla	---	20
Szegárdi	Tóth Károly	---	1
Szegedi új fehér v. siller	Szegedi gazdák	---	56
Királyalmi új fehér rizlingi vagy veltelini		---	---
Rombay nagytérmetű termése		---	68

Ezen palack-borok 0-7 és 0-5 literes palackokban is kaphatók. Palackokért darabonként 12 fillért számítunk s ugyanannyiért visszavesszük. — 5 üveg megrendelés díjmentesen házhoz szállítunk.

Grand Caffée-Restaurant Gambrinus

(Erzsébet-körút 27.)

Ma a

3. bosnyák gy-ezred teljes zenekarának nagy hangversenye a karmester személyes vezetése mellett.

Elsőrendű kávéházi italok.

Nagy Szilveszter-Estély BERGER LAJOS kávéházában

Teréz-körút 44. sz. (Szöndy-utca sarok);
ma Szilveszter-estétől kezdődőleg estéknként a Párisból hazakerkezett világhírű

DARÁZS KÁROLY

Székességhérvári elsőrangú cigányzenekara hangversenyéz

Naponta új műsor!

KÉZIMUNKÁK

hímző-, kötő-, horgoló-pamutok és sejmek, nemkülönbben hímzőeszközök rendkívül nagy választékban, szabott gyári áron kaphatók.

Bérczi D. Sándor
kézimunka nagyiparosnál
Budapest, Király-u. 4.

264 oldalú képes árjegyzékemet 2006 érdekes kézimunka-rajzzal ingyen és bérmentve küldök.

Viktória-tendé 6 korona.
Point-Lace szalagok rendkívül nagy választékban vannak raktáron. Mintákkal szívesen szolgálók.

Magy. kir. Államvasutak Üzletvezetőség Aradon.
37402/1. szám.

Pályázati hirdetmény.
(Tüfúzia szállítása iránt.)

A magy. kir. államvasutak aradi üzletvezetősége a vonalaki szükségleteinek fedezésére 1903. évben szükséges mintegy 11,150 köbméter hasáb és 1000 köbméter dorongfa, esetleg puha vagy kemény szelvényes szállításhoz biztosításra ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

A szállításra vonatkozó részletes feltételeket magában foglaló ajánlati felhívás a magyar királyi államvasutak aradi üzletvezetőségénél megszerzendő.

Az ajánlatok fölötti határozathozatal, illetve a szállítás oda itélése az ajánlati felbontástól számított 26 nap alatt várható, míg a letett övadék ezen határidő után 8 napon belül fog kiutaltatni.

Az ajánlatok különösen a szerkesztett ajánlati mintán teendők.

A szállítás a magy. kir. államvasutaknál érvénybevévő anyagok vonatkozásában 122201/96. sz. Általános, valamint tüfúzia szállítására vonatkozó 65465/92. számú különleges feltételek értelmében eszközendő, mely feltételek a pályázati határidőig előírt üzletvezetőséganyagnak és leltárbeszerzési osztályánál, valamint a magy. kir. államvasutak igazgatóságánál és minden üzletvezetőségénél naponta a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Az ivenként egy koránabb magy. okmánybányággal ellátott ajánlatok ezen ezen alábbi külcimmal: „Ajánlat tüfúzia szállítása iránt 37,402/902. sz.-hoz.” 1903. évi január hó 8-ikának déli 12 órájáig a magy. kir. államvasutak aradi üzletvezetőségének általános osztálya főnökhöz benyújtandók, vagy posta útján beküldendők. Bánatpénz gyanánt az ajánlott mennyiségek értékének megfelelő 50% készpénzben, vagy állami letételekre alkalmas értékpapirokban 1903. évi január hó 7-iki déli 12 órájáig az aradi üzletvezetőség gyűjtőpénztárára letendő esetleg posta útján oda beküldendő.

Az itt felsorolt feltételektől eltérő ajánlatok, továbbá olyanok, melyekben javítások, vakarások fordulnak elő, nemkülönbben, melyek nem a kitűzött határidőig érkeznek be, vagy pótlólag, esetleg kiegészítő feltételek, végre olyanok, melyeknek névleg az előírt bánatpénzje nem tételt, figyelembe vétele nem számíthatnak.

Aradon, 1902. december havában.
Az üzletvezetőség.

Posztó és Zybelin aljak
a legdivatosabb kivitelben 3 ftról, **Pongyolák** nagy választékban 3 ftr 50-értől

Rusznýák Dávidnál, Király-utca 21.

Élő- és művirágból

legszébb

Szilveszter és ujévi ajándékok

kaphatók:

Dominics Katalin

élő- és művirág-termében

17. József-körút 17.

CIMBALMOK.

Lévalabb acélkeretekkel, 5 évi 1044444444, legszébb hangjal, részletezésére is kaphatók. Sajágtól gyártmányok hangosok, u. m. cimbalmok, hegedűk, harmonikák, fuvolák, okkarinak, bőgők stb. Kifűtő magyar harűk. Számos kifizetés és ellátás a jó munkáért. Nagy képes árjegyzéket ingyen és bérmentve küldök meg.

Mogyoróssy Gyula
magyar hangszeripari tolepe.
VIII., Kerepesi-út 71. sz.

Inga és zsebórák,
ékszerek **RÉSZLETFIZETÉSRE** is évi bér löknek. Törött tárgyakat, u. m. arany, ezüst, veszők és újra becsesítések

FUCHS és TÁRSA ékszerészek
Budapest, IV., Váci-utca 17. szám 1. em.
A címre figyelni tessék!!

Szőlőoltványok

szőlővnyminőségben és európai nemes gyökéres és sima vesszők mélyen leszállított árákon. Ötárnyok ezek 100 ftr. Mindenki a legkiválóbb bor- és csemegejából, fajtisztán, teljes jóállásban. Ha a szállítvány a megrendelésnek nem felel meg, vagy az órák és visszazállítás költségeit, valamint a megrendelő által kifizetett árazatot hiány nélkül azonnal visszafizetjük. Így mindenki ebbeli szükségletét az én költségem házához szállítva tekintheti meg.

ELŐKERÍTÉS.

Gleditschia-ösömétők és magvak.

Óráis tövást, igen gyorsan fejlődő növény. Ez az egyedüli, melyből oly örökös kerítés nevelhető pár év alatt, rendkívül esztély kiadással, melyon nemhogy ember, de semmiféle állat, még az apró nyulak sem hatolhatnak át, ugy, hogy a bekerített részek teljesen kihasználhatók. Minden rendelkezéshez ráterekkel ellátott útítattal és kezelési utasítással mellékeltek. Bővebb tájékozás végett szíves fényomatlan díszes árjegyzékek ingyen és bérmentve küldönek, rendelési költségzettség nélkül. Az árjegyzékben kívül egy oly könyvet kap ezeti, ki című egy levelezőlapot tudatja, hogy hiszen az a ház vagy család, ahol annak társasági hasznára ne fordulhatnak, várososi falusi, posztos, gazdaság vagy szőlőgyes esztélyt egyként, így még azoknak is érdekelőben áll, kik rendelni semmit sem kívárnak, mert benne számos oly költemény foglaltatik, melyek mindenkinek nagy szolgálatot tesznek.

Kövés, óráis jövedelmet biztosító vállalat! fogva ennek tenyészésénél mindenki eladhatatlan az utóbbi 100-ban rendkívül elterjedt.

Diócsemetek.
Kövés, óráis jövedelmet biztosító vállalat! fogva ennek tenyészésénél mindenki eladhatatlan az utóbbi 100-ban rendkívül elterjedt.

Üm: „Érmetek Elő Szőlőoltvány-Telep” Nagy-Károly, u. p. Székelyhíd.

FŐVÁROSI ORFEUM

Waldmann Imre igazgató
Nagymező-utca 17.

Ma nagy:

Szilveszter-ünnep

Holnap, 1903. január 1-én:

2 előadás

egészzen

új programmal.

Délután a kávéház telikertjében
Vörös Elek cigányzenekara hangversenyez.

RIVOLI

Fényképezési és festészeti műtermében

Kerepesi-út 30. sz.
fotótelek általában este 10 óráig készítenek.
Aquarell-, platin- és pigmentképek művészi kivitelben.

Színházak heti műsora.

	M. kir. Operabáz	Nemzeti színház	Vigszínház	Né-színház	Magyar színház
Csütörtök	Bánk bán	Csongor és Tünde A föld	Loute A doktor ur	A Sárga csikó Bob herceg	B. A. L. E. K. Niniss
Péntek	Tristan és Isolda	Halásos csönd	A brezováci hős	Bob herceg	Niniss
Szombat	Álarcos bán	Monna Vanna	Lillomszát A brezováci hős	Bob herceg	Niniss
d. u. Vasárnap este	Berlichingeni Gótz	A lotárt való küzdelem Monna Vanna	A doktor ur	Egy görbe nap Casanova	Niniss

WOLF JAKAB férfi-szabó

elsőrendű kész férfi- és fiuruha áruháza

Budapest, IV. Kossuth Lajos-utca 22. sz. (Kereskedelmi Bank mellett.)

Ajánlom a téli idény boálltával a t. vásárló közönség b. figyelmébe, az alant felsorolt, kitünő minőségű divat különleges ségemet:

Téli kabát

fekete, kék- és szürke színben 28 kor-tól 150 koronáig.

Sacco öltöny

minden színben 24 kor-tól 70 kor-ig.

Valódi dán borkabát

minden nagyságban 30 kor-tól 140 korig

Városi bunda

különbéleszőrmebé- lészel 70 koronától 500 kor-ig.

Gazdasági kabátok

különbéle szörme- béléssel 36 kor-tól 120 kor-ig.

Alapítottatott 1875.

Külön osztály mértékszerinti megrendeléseknek.

Telefon 118

Biztos gyógyulást keresőknek

kik bármily

nemi betegségben szenvednek

mint húgyszó és hólyagbajok, húgyszószékletok, vizelet zavarak, éjjeli magömlések, mek és bujakörös bántalmak (epithis) az önfertőzés utóba iként fellépő idegbajok, korai férfiterő elgyengülése, bármily borkabátok seb. nőknél főfőrtőlye, mely bajok napos, gyors és gyökeres gyógyítására, szigoruan tudomá- nyos és lelkismeretes gyógyomjánál fogva legjobban ajánljuk

Dr. Garai Antal

v. cs. és kir. osztály főorvos országos hírl és leg- régtbb 30 éve fennálló rendelés-intézet

Budapest, VI. ker., Andrássy-ut 24. sz.,

Rendelés naponta 10-4-ig és 7-8-ig este. Idült húgyszó és hólyagbajok vizsgálata villamos húgyszóútkör segítségével. Vidékek levelekre kimerült választ és szakzerú taná- cest nyerneik, gyógyszerrekről gondoskodva lesz. Titok- tartás biztosítva.

Nőknek külön váróterem.

FONTOS SÉRVBEN SZENVEDŐKNEK!

Sérültek ne mulasszák el!

prospektust kéri a Magyar Orvosi Műszertár

Budapest, VII., Kerepesti-sz. 22. (A Rókus-kórház templomával szemben.) legjobban szabadalm.

Univerzális

sérvkötőiről.

Fáradtan eredményt kényes- mos, könnyű és nyomással a leggyorsabb szorítást alkalmat. Ugyanott jóállással készülnek; műbák műköszek, lábepék, fűzők fordán-óttitteknek, egy- neszartók, haskötők és gummi- hariganyk mártók szerinti. — A beleegypótlások szükséges cikkek — valódi francia különlegesek női övcsatok úrvosi rendelésre kapotak. Alkalmatlan árjegy- zéket kárkötők ingyven és bér- mentve titoktartással.

Épp most jelent meg a PÁRISI NAGY ÁRUHÁZ BUDAPEST, VII., Kerepesti-út 38.

1903. évi teljes naptárral ellátott

képes nagy árjegyzéke

a közkedvelt egy és két koronás aranytárlóval, ugyazint az összes árucikkok- ról, mely megkülönböztet kivánatra bérmentve és

INGYEN

PÁRISI NAGY ÁRUHÁZ, BUDAPEST,

PÁRISI NAGY ÁRUHÁZ, BUDAPEST.

Diplôme d'honneur avec Insigne et médaille d'or

Kitüntetve: Diszoklevéllel Diszkeresztel. és Párisban aranyéremmel.

Exposition Internationale, D'Hygiene, Paris 1902

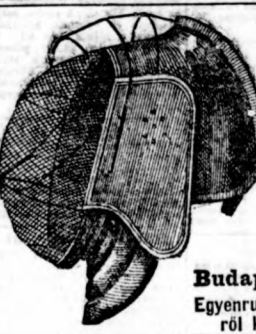
En Csillag Anna

a 185 ctm. hosszú óriási loreleyhajammal, ezt önmagam által feltalált hajkenőcsöm 14 hónapi használata után kaptam. Ez mint a legjobb szer a haj ápolására, a haj növesének előmozdítására a fejbőr erősítésére elismertett, elősegíti uraknál az erőteljes telt szakálnövést és már rövid idei használat után úgy a hajnak mint a szakálnak természetes fényt és tömört- séget kölcsönöz és megmenti őket az idő- előtti öszüléstől a legmagasabb korig.

Egy tégely ára 1 frt, 2 frt, 3 frt és 5 frt. Postal szétküldés naponta az ár előre való bekü- désre vagy utánvétel mellett az egész világba a gyár- ból, hová min-ese megbízás küldendő.

CSILLAG ANNA

Bécs, I., Graben 14. sz. Berlin, Friedrichstr. 56.

Legszébb és legraktikusabb ujévi ajándék

A legjobb magyar és olasz vivőszerek

1 olasz Parise vivő-álcá legjobb kivitel- ben — K. 12.-
1 olasz Barbasotti vivő-kard — K. 5.-
1 olasz vivő-kezttyű — K. 4.-

Kaphatók:

Tiller Mór és Társa

cs. és kir. udvari szállítóházt Budapest, IV. Váci-utca 35. szám. Egenruhákrol, polgári ruhákrol és vivőszerek- rol külön nagy árjegyzékkel szolgálunk.

Az Athenaeum irodalmi és nyomdai részvénytársaság kiadásában megjelent:

Ujévi ajándéknak alkalmas

UJDONSÁG: * UJDONSÁG:

Az Iparművészet Könyve

A Magyar Iparművészeti-Társulat megbízásából szerkeszti: Ráth György.

Megjelenik három díszesen kiállított kötetben. Eddig az I. kötet jelent meg 97 műmelléklettel és 287 szövegképpel. Egy-egy kötet ára díszes vászonkötésben 16 kor.

Az „Iparművészet Könyvének“ beosztása és munkatársai:
I. kötet: A művészi stílusok fejlődése. Gróf Istvántól. — Az iparosoztály fejlődése Magyarországon. Marezali Henrikől. — Az érem. Ráth Györgytől. — A pecséték. Dr. Áldásy Antaltól. — A mozaik. Lyka Károlytól. — A sok- szorosított művészet. Dr. Eber Lászlótól és Czákó Elemértől. — II. kötet: A miniatúra. Varjú Elemértől. — A gyptika. Dr. Ráth Istvántól. — Az agyagművészet. Wartha Vincétől. — Az éveg. Wartha Vincétől. — Az évegfestés. Lyka Károlytól. — A butor. Gaul Károlytól. — A fafaragás. Divald K.tól. — A csontfaragás. Diner-Dónes Józseftől. — A lak. Divald Kornéltól. — III. kötet: A fémek az iparművészetben. Edvi Ilés Aladár- tól. A vas. Edvi Ilés Aladártól. — A bronz. Dr. Eber Lászlótól. — Az ötvös- ség és romanc. Mihalik Józseftől. — A fegyverek. Nagy Gézától. — A szövőipar. Radisch Jenőtől. — A könyvkötés. Dr. Dézsi Lajostól. — A sok- szorosított modern eljárásai. Szöllöcsy Mihálytól. — A modern iparművészet. Dr. Meller Simontól.

Kapható az ATHENAEUM r.-t. könyvkiadóosztályában Buda- pest, VII., Kerepesti-út 54. és minden könyvkereskedésben.

